

LECTURA

Luceafărul

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Săptăminal editat de Uniunea Scriitorilor din Republica Socialistă România

GÎND DE VIITOR

În realitatea ei morală și socială, patria are, prin copiii săi, una dintre acele desăvârșite linii de relief în care se cuprind viitorul. Și acel consens prin care ne continuăm și ne moștenim în plan material și spiritual, formind laolaltă inima mereu vie și caldă a națiunii, chipul în care existăm ca țară și popor. Copiii reprezintă nădejdea și bucuria noastră de viitor, ei sînt prezentul asupra caruia ne aplecăm cu dragoste și pentru care munca, gîndirea și creația noastră dobîndesc un stîrutor și omni-prezent simț al istoriei ca și un permanent sentiment al duralei. Dacă așa cum se precizează în Programul partidului de făurire a noii societăți, tineretul constituie viitorul națiunii, o principală forță a progresului material și spiritual, copiii sînt resursa de nădejde și certitudine a acestui viitor, cerul de boltă spre care pînă se gîndurile și frîmintările tuturor generațiilor aflate în amplul proces de transpunere în viață a programelor și obiectivelor dezvoltării noastre multilaterale, ale înfloririi economico-sociale a țării.

Simbolic — și mai mult decît aîlt — o imagine ni se relevă în dese prilejuri: aceea a conducătorului partidului și statului înconjurat de tineri și copii; chiar și în aceste zile cînd secretarul general al partidului, Titu T. Vișeu, și Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, a întreprins o vizită de lucru în două din județele patriei. Printre sevățele nemuritoare ale vizitelor rețin atenția și aceea cu mulți, foarte mulți copii. Ele spun totul despre grija, despre preocuparea permanentă și de o desăvîrșită înțelegere față de destinul tinerelor generații, despre prezentul și viitorul lor în creștere, despre ceea ce înseamnă în viața economică, morală și socială pentru asigurarea acestui viitor, despre ceea ce înseamnă învățămîntul și sănătatea în România, educația, munca și creația, condițiile materiale și spirituale ale formării și afirmării personalității creatoare.

Politică demografică a acestor ani, cu efecte vizibile, începe să vizeze înseși viitorul și sănătatea poporului, are — în susținerea și aplicarea ei — o politică economică și socială pe măsură. Construcția în material a țării se interfe-

rează și se dezvoltă totodată cu edificarea în om, în munca și gîndirea sa, pentru un tot mai ridicat grad de cultură și civilizație. Patriotismul atinge și sub acestă latură unul din orizonturile sale de referință, el este atitudine, dar și rațiune de ordin moral și social, o accepție înaltă, majoră, în lumina căreia a muncii și a gîndii pentru patrie înseamnă a avea și perspectiva moștenirii și continuității între generații, între timpurile istoriei sale. În procesul revoluționar de făurire a societății socialiste multilaterale dezvoltate se va accentua procesul de ridicare a nivelului de cunoștințe și pregătire politică-educativă a tuturor claselor și categoriilor sociale — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în Expunerea cu privire la unele probleme ale conducerii activității economico-sociale, ale muncii ideologice și politico-educative, precum și ale situației internaționale. Acest proces legie revoluționar va duce treptat, dar ineluctabil, la întărirea unității și omogenizării clasei muncitoare, țărînimii, intelectualității, a celorlalte categorii sociale care, în cadrul diviziunii sociale a muncii, vor forma un popor unic muncitor, constructor conștient al destinelor sale, al celei mai drepte orizduri din cîte a cunoscut omenirea — comunismul.

Imaginea poporului unic muncitor are în configurația sa și realitatea de azi pe care o reprezintă cele mai tinere generații ale patriei. În gîndul nostru de viitor adună toată înțelegerea și frumusețea ochilor lor. Către acest popor unic muncitor se investesc necontenit și se pun în mișcare uriașe mijloace materiale și spirituale, întreaga zestre de gînd și de fapt a țării, întregul ei potențial. Ca într-un ansamblu de citonii puterilor și fără asemuire între care ceea ce se numesc om și umanitate, conștiința apartenenței la cauze demne și înalte, a participării la înfăptuirea urtunecii, lăsmîndu-le întru toate dețin un loc mai mult decît relevant. Imaginea conducătorului partidului și statului în mijlocul copiilor este emblematică în acest sens și ea ne edictă asupra a tot ceea ce înseamnă permanenta și prodigioasa devenire a poporului și a națiunii noastre.

Lucaefărul

PROFIL

Un poet de antologie

În literatura noastră există un nume care este un mare poet. Omul, însă, a dorit neapărat succesul; pentru că, într-adevăr, posedă o latură adolescentină. Agorafobia sa funcționa lăsmul de acolo de unde trebuia să rămiuă a plăcere de a fi pe plac (cînd ursece de a urși) — cum o singură zice) l-a denaturat substanța originară pînă într-atît încît astăzi, după al șaptelea volum de versuri, procesul a devenit ireversibil. În locul unui mare poet avem doar un poet remarcabil.

La handicapul de natură psihică nu trebuie adăugat și cel de natură culturală. Titu T. Vișeu, de altminteru, extraordinar erudit și cunoscut pe imagiști și pe Ezra Pound. Dacă, în perioada 1969-1974, le-ar fi luat în considerare manifestul, ori măcar pe antebelicul Amy Lowell, destinul acestui creator s-ar fi împlinit grandios, conform putericei sale înzestrări native.

Platforma imaginismului cuprindea șase puncte: (1) folosirea limbajului comun, și a cuvintului exact; (2) crearea unor ritmuri noi; (3) absoluta libertate în alegerea subiectului; (4) prezentarea unei imagini, nu în sensul picturii, ci în sensul ev.ării generalităților maiestruose

Continuare în pag. a 2-a

JURNAL DE POET

În două din județele patriei, Vilcea și Harghita, a avut loc, în aceste zile, vizita de lucru a secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu. Desfășurată într-o însuflețitoare atmosferă de unitate în jurul partidului, al secretarului său general, într-un climat de puternică angajare patriotică, revoluționară, pentru îndeplinirea cu succes a programelor și hotărîrilor adoptate de Congresul al XIII-lea și Conferința Națională ale partidului, vizita a cuprins obiective economice din industrie și agricultură, întîlniri și dialoguri cu oamenii ai muncii, cu specialiștii. În cadrul unor mari adunări populare — la Rimnicu Vilcea și Miercurea Ciuc — tovarășul Nicolae Ceaușescu a rostit importante cuvîntări. Au fost relevate aspecte și preocupări de actualitate cu privire la procesul de dezvoltare necontenită a patriei, de înflorire economico-socială a tuturor zonelor țării. În general — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvîntarea rostită la Miercurea Ciuc — înțelegerea noastră față de rolul și dezvoltarea puternică după Congresul al IX-lea al partidului. După reorganizarea teritorial-administrativă, toate județele patriei noastre s-au dezvoltat puternic. Aplicînd ferma politica de amplasare a forțelor de producție, a industriei și celorlalte activități pe întreg teritoriul, în toate județele s-au creat zeci și zeci de noi platforme industriale, care asigură condiții de muncă, de viață dintre cele mai bune pentru toți oamenii muncii. Aceasta este rodul politicii juste a partidului nostru comunist, care a pornit și pornește de la faptul că socialismul trebuie să asigure, pentru toți cetățenii patriei, fără nici o deosebire, pentru toate zonele și județele țării o dezvoltare echilibrată, deoarece numai astfel se realizează adevărate egalitate în drepturi, se asigură condiții demne de muncă și de viață pentru toți cetățenii patriei noastre socialiste.

Vizita de lucru a conducătorului partidului și statului nostru dobîndește o vie semnificație asupra actualității imediate și de perspectivă, în acel consens al Expunerii cu privire la unele probleme ale conducerii activității economico-sociale, ale muncii ideologice și politico-educative, precum și ale situației internaționale, document de referință în pregătirea apropiatei plene a partidului. Sensul precumpănit este acela al muncii și creației, al eforturilor calitativ superioare pentru materializarea tuturor programelor și obiectivelor actualului cincinal.

Cuvint de naștere

Trăim rotund, cu de-amănuntul
Pe-o sferă parcă, într-un scut,
Cuvint de naștere-cuvintul
Patrie — dorință de-absolut.

Și nu-i mai sfînt ca o nădejde,
Nu-i nici mai blînd ca un izvor,
Din el lumina însă crește,
Prin el visare-avem și dor.

Mășcarea lumii dacă-l lasă
Și se preschimbă într-un fir,
Desleagă timp, ăstedeasă casă
Și nuntă dă, de tandrălori.

Pe urma norilor veghează
Și-adună toată căpătîi,
Respiră-n ochi precum o rază,
Prin suflet trece mai întii.

Incheie-n forma dulce-a minii
Un gînd de sine stătător,
Culoarea singelui și-o piinii
Pe-o stea cu nume de popor.

O zestre pură ce ni-i dată
Și-ascultă glas ca de turturni,
Fridoare-odîni, scînteie de piatră
Și-un zbor cu-aripi ce nu apun.

Răsare-n cumpenele verii
Și-n miezu-aprins, abia săpăt,
Fîntîna-cerului și-o seii
Cînd un luceafăr i-a vorbit.

Trăim rotund, cu de-amănuntul
Pe-o sferă parcă, într-un scut,
Cuvint de naștere-cuvintul
Patrie — dorință de-absolut.

A. I. Zăinescu

TÎNĂR ÎN AGORA

Podul copilăriei

Venim pe lume fără clauza timpului. Și încă, încet, descoperim nou, noi încredința de vreme — locul în care facem primii pași pe tîrînd sau pe asfalt, cu o fată de mină, cu emoția în piept pentru cine știe ce.

Văd înel ca loc unde cerul sîrătu pămîntul fără pauză, cu salutul de zi și seară al oamenilor care se duc sau se întorc de la treburi cu demnități.

Hora e acum electronică — voci mai vechi și mai noi năvălesc în sufletul oamenilor. Le deschid inima așa cum au făcut-o generații și generații.

Văd și acum podul de peste Crișul Alb despre care mama îmi spunea cînd eram ceva mai mare de o șchioapă că dacă trec peste el ea nu mai poate să mă ocrotească pentru că de acolo înainte stăpînesc căpătîni. Și totuși splendidă inconștientă a copilăriei combinată cu curajul și curiozitatea copilului pus în stînga mișcării m-au făcut să trec podul și lată-mă rătăcînd în grădina verde a lui Miki Schmidt, coleg de generație, tot atît de stîtutor despre pod ca și mine.

După o joacă strănică, Miki Schmidt cedează și se duce să se culce lăsmîndu-mă singur într-o înșenită nemănușită pînă atunci. Orbecăvîm pe ulițe în nădejdea că voi reuși să găsesc drumul de întoarcere. Totul ar fi fost zadarnic, dacă tanti Drimba, prietena mamei mele, care urtunecă joaca noastră n-ar fi intervenit cu buzdînele „Dragule, nu caști ceea și nu preu știi...”

N-am lăsat-o să termine că, precipitat, i-am replicat: „Nu știi unde-i podul?”. Tanti Drimba, n-am să uit niciodată, îmi zise rîzînd: „Apă dragă atît de departe-i că nu știi dacă poți să mai ajungi pe el la amuză”. Am înghetat. Tanti Drimba însă continuă: „Cum vrei să ajungi la pod cînd tu ești pe el?”

Gheorghe Daragiu

În pagina a 3-a

SCRITORII
VORBESC DESPRE PATRIE

Ioan Alexandru

Continuare în pag. a 6-a

Regula convergenței

Un cuvint de care s-a făcut uz pînă la abuz este cuvintul valoare. Încotmai ca demagogul care își face din cuvintul patrie vorba preferată, fluturînd-o cu orice prilej, falsul om de gust va proclama în orice împrejurare ideea de valoare. Mihai Rălea ne-a atras aminte în deceniile interbelice că cei care fac cel mai des caz de estetică sînt cei mai adesea oamenii lipsiți de preciepe literară. Dar în acest caz este vorba de mai mult decît alt: stegarii valorii susțin cu precădere nonvaloarea. După enunțuri grozave urmează de obicei aplicații derutante, care ridică fîrești semne de întrebare: valoare literară trebuie să fie cu orice preț ceea ce este inconsistent, incolore, dar sfîdător? Dacă ne-ar intra în reflex să vedem care este literatura de predicție și de opăune a stegarii valorii am fi mai prudenți în a-i merge pe căile propuse. Cel puțin ultimul deceniu ne-a arătat că indexul criticului îndreptat autoritar către literatura cea mai nouă, ca expresie a valorii, și spațiile întors de la o literatură predecosească, ca semn și tipus de valoare a acesteia, a fost un indicator greșit. Gesticulația, fie a criticului, fie a autorului susținut, nu constituie dovada valorii. S-a putut citi în presa scrisă de tineri intoxicați de fruzeologia valorii și noutății, chiar enunțată ca întreaga generație afirmată sub semnul lui Nicolae Labiș n-a lăsat în urmă o operă și că nu există literatură vorbind. Opera, operele urmau abia să fie scrise. Desigur, este interesant de urmărit de unde apar asemenea teorii și mai ales ce capcane înfășurătoare manifestărilor organizate; ce cratere le facilitează erupția și mai ales ce laboratoare le pregătesc. Dar nu aceasta este tema pe care o urmărim acum: foarte importantă în afirmarea, susținerea și

iradiatia valorilor este regula convergenței, regula convergenței gesturilor individuale, dar și a — mai ales — instituțiilor culturale. Expresia „a pune în valoare”, banală, spune mai mult decît pare la prima vedere. „A pune în valoare” înseamnă a pune în mișcare factorii de susținere, a crea convergența lor de lucru. Pentru a fi mai explicită să exemplificăm. Criticul literar, căruia i se cere foarte mult, dar este foarte puțin ajutat, ca și istoricul literar de altfel, oricît ar fi de înzestrat și de devotat nu poate face nimic fără un minim cadru de lucru, fără o minimă audiență. Dacă luăm un critic de geniu și-l ducem pe o insulă pustie, dîndu-i la dispoziție cele necesare scrierii, indiferent de calitatea lucrării sale critice aceasta nu va avea nici un efect. Dacă vom duce zece critici de indiscutabilă vocație și preciepe pe aceeași insulă pustie, rezultatul va fi același. Criticul și istoricul literar se află în raport inevitabil cu cartea și cu epoca. Opera lui este mai ales un gest social și are nevoie de societate și de instituțiile ei caracteristice. Astfel înțelegem de ce s-a putut spune că cea mai importantă operă a lui Titu Maiorescu a fost însăși cariera lui, complexă și completă și nu opera scrisă. Titu Maiorescu și-a înțeles roștul cu profunzime și activitatea deosebită în lucrarea de critică convergență a factorilor instituționali. Extraordinara lui importanță, de neînțeles altfel, derivă de aici, din convergența acestor elemente cu care Titu Maiorescu a știut să lucreze. Fără acești factori convergenți puțina lui activitate critică.

M. Ungheanu

Continuare în pag. a 2-a

DIALOGUL ARTELOR

Eminescu — filmul și cuvintele

Citesc proza lui Eminescu și sint covîrșit de imagini. Dar, de fapt, sint covîrșit de cuvinte. Tentanța provă a lui Eminescu pentru omul de cinema pare o explozie de imagini... dar de fapt e o explozie stelară de supernovă de cuvinte... Din acel trecut... „azi o vedem și nu e... strălucete în fața ochilor nostri, ce parcure niste biete semne, explozia acestor constelații a unei limbi nemăiauzite și năcării scrise altundeva, limba prozei eminesciene. Și în noi, muti în fata iradierii de explozie atomică a materiei unei noi limbi ce sub ochii nostri se naște, se ăstede nostalgia după putere și grandoare, misterul și farmecul acestei încă nevorbite limbi, încă nerescrise... o limbă cu sonorități muzicale ample de clopot, cu arpești nesfîrșite în infîntul înalt sau profund, pisc și genuite a gândirii / simțirii unui artist. E tentanța unei alte măsuri ce ne e imposibil de această limbă ce cu o sporită mindrie o numim a noastră, desu... e alta... e cea a premoniției unui geniu... despre o posibilă dar și dovedită literară limbă. Cum s-o traduc decî pe... „Cezara” în imagini? Și, e care nevoie? Dar farmecul ademenitor al limbii acestei proze totuși încă: Ore, e posibil?... „Fata ei era de o albeață chihlimbarie, întunecată numai de o viorie umbră, transpartiturăa acelu fin sistem venos ce concentrează idealele artei în boltă frunte și în acei ochi de-un albastru întuneric care scilipse în umbra genelor lunzi și devin prin asta mai dulci, mai întunecoși, mai demoniici. Părul ei blond pare-o brumă aurită, gura dulce ca buza desuștă puțin mai plină pîrea că cere sărutări, nastul fin și bărbia rotundă și dulce ca la femeile lui Giacomo Palma. Atît de nobilă, atît de frumoasă, capul ei se ridică c-un fel de copilărească mindrie, astfel cum si-ridică calul de rasă arabă, s-atunci șitil înalt lua accente eminesciene mai mare și dorioare totodată ca titlul lui Antinous”. Vom cereța în zadar pic-

turile lui Palma, vom „distribui” în zadar femeia în „șitil înalt” și „buza desuștă puțin mai plină pîrea că cere sărutări” și șitil și sîrtețu nu vom intruchupa aceeași explozie stelară a cuvintelor... Simple cuvinte... Dar ce curgere... curgere limbi, cuvintele dispar și sîntem purtali de curgere a unei noi limbi. aceea a prozei lui Eminescu. Și nu e aceasta limba poeziei sale, desi e instrumentul aceluiași om și rezonante comune, ea demult însușită unamîd drept temelia monumentală marmoreană al limbii literare moderne românești. Limba formelor auto-obligate ale poeziei eminesciene, stăpînită și decantată, e evident aparte de cea a prozei scriitorului Eminescu și ea si-a făcut plener datorită față de exprimarea sîndirii moderne a unui popor, rodind, după șmeșa poetului, „florearea de aur ce bucură lumea întreaga”, exprimînd deci pentru oricine fondul de autenticitate al unui popor. Acea limbă a poeziei pare că se depărtază pe măsură ce ne apropiem de ea cu școolul transferului substanței sale în materia altei arte. Dar această curgere a prozei, de mare fluxivitate și mediere și mișcare, cu ostroave și pîrîi ne atrage magnetic prin consubstanțabilitatea sa către curgere fluxivului unui film. Surriaza acestei tentante proze este a fi purtătoare a unui univers uman psihologic de complex spectru, de la microsophologia din „La aniversară” pînă la cosmică scufundare a eului din „Sărmanul Dionis”, dar, totodată, e surpriza tentanță a noutății perene a limbii sale. Cu patru ani înainte de „Cezara”, Eminescu considerînd limba un organism viu în perpetuă evoluție, nota: „Am fi cam temerari de a susține cum că limba noastră si-a sfîrșit deja curățirea și că e organizată și a ajuns stadiul ultim al dezvoltării sale și că

Savel Stiopul

Continuare în pag. a 2-a

gabriella cretan

Impodobește-mă, grație
se veni iarna ca o schimbare la față
se va alege drojdia de esență clară
— zarurile albe, zarurile negre... —
un elixir luminos va străluci
în paharele noastre înalte
de nuntă

va piliți cenușa în urnă,
impodobește-mă, grație

căci i-am tăiat calea
ca un turn de aur în fața lui înălțat pină
la cer

sau ca un spin înfipt în vulnerabil călcii
„quo vadis, domine?”
roșie gura-i soare, mi-a fost
a dinților albeați, fulgerul care m-a ars
pimeritor
vorbele lui m-au lăsat grea
de o mare lumină

capul pe care-l țin de păr cu mâna stângă
ca pe o lampă
ai meu a fost, ți-l dăruiesc azi ție
să-ți lumineze masa de scris, în joacă
negre plete ca șerpii binzi te vor mușca
sau ca mici flăcărui dansind în față
să te învelescă atunci când te îndoiști
când plîngi, pe degetele tale
închipuind inela

robi fericiți vom fi, fericioare
cunună ne încercuiește fruntea
frazele sacre-ți vor veni pe buze
culește bob cu bob ca roua
de gura unui însetat

și ca uleiul sfânt mirositor
de bucurie lacrimi vor cădea
din ochii mei în ochii tăi, amestecate
în vasul ingerit al cărții tale.

un glob e de cristal capul acesta
dacă-l vei sparge
o muzică va umple încăperea
și cite șapte cerurile visului.

Norii, corăbiile...

Un zar aruncat la întimplare
pe masa înnoșată
declanșează o serie infinită

spui aste în timp ce în mina-ți întinsă
scintilează un crin luciferic
un negru potir
idolotru

cu el desenezi incompreensibile semne
îmi arăți norii, corăbiile
plutind spre o limită

cu catargul
înfipt în ecranul de purpură
adinc

cerul și constelațiile lui apocrite
(un text care arde pe măsură ce
singur se scrie)

un ecran adinc
pe care nu-l poți sparge
improșcându-l cu pietre
căci atingându-l ele rămân
gravid
ele cad îngropate
în roșu...

Tablouri de Silvia Pop

maria tudor

Stare de somn

Mulțimea-și șterge timpul de pe frunte,
Bărbăți-s cu o clipă mai puțin
Și clipa o simțim cum ne lipsește,
Cind printre arbori câlăreți nu vin.

Dor de țară

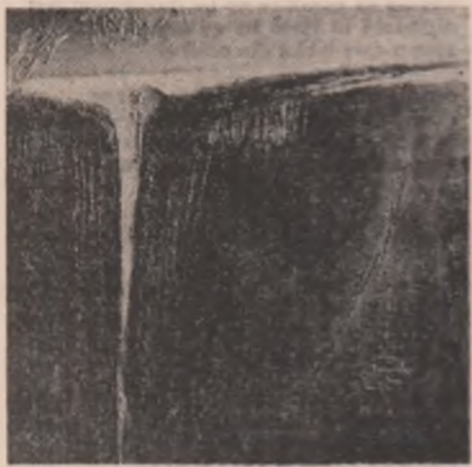
Pământul umbli prin inima mea,
De parcă și-ar fi pierdut casa părintească
În ochii mei se odihnesc strămătă
Și orbii mă dor cu frunzele lor necunoscute
Nu mai încap în nici un cuvint
Cită țară s-a prelin din ochii mei.

Stare...

Un gest albastru mă-nvelea
În ringul alb necunoscut
Prin care noaptea mai trecea
Și lumea se suia albind
Într-un adinc obraz de cer
Rămas sfios la mine-n gind.

Stare de alarmă

În somnul timpului atimă
Un cer strivit sub pași de turmă

Și eu ivit din somnul zeu
Îmi simt pământul soare greu
Bătînd în timpul din cuvint,
Născîndu-mă cum nu măcî simt.

Stare de alb

Ninge din inima mea
Timpul o albă de apă nea
Și nămeți de omuz cresc
dînd-un cuvint
Parc-ar fi reflexul inel-n pământ.

Stare de albastru

Timpul o gal de ambroz,
Culorile fug din conșt,
Cuvint prefăcut în albastru
Se întinde de jur împrejur.

Oglindă

Cu chipul tău
nu m-am obișnuit,
M-am obișnuit spre ape
să te prind
Dor tu plecaseși
dincolo-n preambră.

Din Maramureș...

Din Maramureș mă trimitem gînd,
Urări de împlinire și mult soare
Cuvintul vi-l aducem vesmintat
De lacrimă și dragoste curată,
Sfințite prin izbiri de mare preț
Ce-n veac de aur doar ni se arată.
Sîntem ai Patriei cu visul nostru

Plimbare prin București

două modele de panouri de avertizare, specifice constructorilor, au atras atenția călătorului prin București în ultimii ani: unul cu dungi oblice roșii, pe un fundal alb, avea înscris pe el litere „M”, celălalt — cu dungi ondulate amintind varile unui fluviu, albastre purta ca semn grafic „D”. Ele desemnau inițialele celor două mari lucrări ce vor schimba fundamental înfățișarea, confortul și civilizația orașului: construcția Metroului și Amenajarea complexă a râului Dimbovița. O a treia mare lucrare se petrece în chiar centrul Capitalei României socialiste și va fi noul centru politico-administrativ.

Transporturile au constituit — și constituie — încă — una din problemele centrale ale marilor aglomerații urbane. „Cetatea lui Bucur” (după cum este consemnat documentar Bucureștiul în urmă cu mai bine de 5 secole) s-a așezat pe o apă — Dimbovița — și a fost înconjurată de imensul codru al Vlăsiei, parte componentă a desfășurării pădurii de cimpie din această zonă a Europei. Creșterea sa a fost dictată de necesități imediate: iar construcțiile au fost puțin cont de dezvoltarea sa vitivă. Se impunea cu acută necesitate ca orașul să fie sistematizat, în parte reconstruit, asigurându-se siguranța și fluiditatea circulației.

La data de 16 noiembrie 1979 cînd s-a pus experimental în funcțiune prima linie a metroului bucureșten (4,1 km — lungime și 6 stații) se împlineau 167 ani de la data în care (la 24 decembrie 1812) a primit linia de tramvai cu cai din București, eveniment ce avea loc la 29 de ani după premiera mondială întimplată la New-York, în 1852, o „extravaganță americană” privind de la vremea lumei europene — cu multă întârziere — dar, nici tramvaiul cu cai nu rezolva prea multe în privința circulației. La 1 decembrie 1884, în București se inaugura primul tramvai cu fir electric. Amintim toate aceste amănunțite istorice spre a semnala și mai acută nevoie ce se ivise în ultimii ani de a rezolva problema circulației și a transportului în București: pentru că în tot acesti ani orașul s-a mărit și populația a crescut. Mișloacele de transport tradiționale, la suprafață, nu mai puteau rezolva în mod satisfăcător și mai puțin adecvat cerințele de 30 mii călători pe oră cu o viteză comercială de 15 km/h, în timp ce metroul poate transporta 30.000 călători cu o viteză comercială de 35 km/h.

Cînd în sedinta Comitetului Executiv al Comitetului Central al P.C.R. din 15 februarie 1973 s-a hotărît construirea metroului, Bucureștiul avea să se confrunte cu o serie de probleme: în primul rând, de sute de mii de locuitori adunați pe lîngă Capitala: Drumul Taberei, Militari, Balta Albă, Titan, Pandăruș, Serviciu, Colentina, Pajura etc. În același timp, se consemnau problemele platformei industriale: Militari, Republica-23 August, Pipera, Grivita, platforma Sud care necesitau legături directe, rapide. Avîndu-se în vedere curentii traficali de călători, s-a prevăzut a se executa o rețea de linii magistrale: I — orientată de la Est la Vest, II — pe axa Nord-Sud, III — o magistrală de dezvoltare, înconjurîndu-se pe primele două, și facilitare legăturii dintre cartierul orașului. După 13 ani de la demararea lucrărilor, traseul metroului bucureșten a ajuns la aproape 50 km cele două, cu 21 de stații, prelungind zilnic 500.000 călători. Este o performanță tehnică și la nivel mondial, realizată în condiții extreme de dificultate pentru că din cele 115 terenuri de metrou au fost înlocuite în lîngă cele al Bucureștiului și circa locuri 8 ca dificultate prin caracterul și alburilor, mîștile și pînza freatică foarte bogată. Economia națională a fost în măsură să aducă în țară echipament pentru sondaj, să proiecteze și să execute rampe de metrou și toate instalațiile necesare. Azi, metroul bucureșten încaută și prin caracterul său de zonă integral rezidențial: de la construcția de apartamente, de la construcția de case până la școli.

O a doua mare lucrare este cea realizată pe râul Dimbovița. De acest riu se leagă în mare parte istoria Bucureștilor. Se spune prin orală, nu în schimbă des marea producătorilor meșteșugari. Orașul a fost un riu foarte frumos, îndrăgit și căutat de bucurii. Prima lucrare de regularizare a râului datează din 1880-1886, planurile pentru regularizarea și aducerea apei fiind înlocuite de arhitectul român Grigore

Cerțez. Nu ne vom ocoli acum asupra tuturor momentelor aducerii Dimboviței într-o albie care să ofere apă și siguranță și vom observa doar că, similar lucrărilor metroului, și amenajarea complexă a râului se impunea în ultimii ani cu necesitate. Cei 10 km de traseu urban au impus găsirea unor soluții adecvate marilei oraș nu numai tehnice ci și edilitar, arhitectonic. La punctul de intrare în oraș, Clujul, s-au acumulat 20 milioane mc de apă într-o adăvărată mare a Bucureștilor, numită Lacul Morii. Acest lac de acumulare are funcționalități multiple: stochează, împerește și restituie râului apă curată, fiind în același timp și o minunăță bază de agrement. Din acest lac Dimbovița pornește pe două cursuri într-o singură albie: unul subteran sub forma unui canal colector cu case separate pentru apele pluviale și apele menajere, altul, la suprafață, cu o lățime de 28-30 m (față de 6-8 m în trecut) și cu o adîncime de 2,5 m—4,5 m (față de 1,5m—2 m). Legătura dintre cele două maluri se realizează prin poduri (7 la număr) care au păstrat elementele arhitecturale tradiționale, după cum și spațiile au fost reamenajate consultîndu-se cu artiștii birocrați de epocă, folosindu-se pentru planșarea a ceea ce a fost frumos și exact în acest riu care a dat și că și acum facea Bucureștiul.

Construcția noului centru politico-administrativ al orașului s-a înscris pe aceeași cale a modernizării orașului, a aducerii lui la statutul și civilizația unei capitale a unei țări în plină dezvoltare. Lîngă arhitecturală este o fericită îmbinare între tradiționalul și specificul stil bucureșten și noțiunile arhitecturii moderne, cu studenții mari cu jocuri de volume, cu stocarea a elemente decorative ce-i conferă originalitate. Integrarea în spațiul arhitectonic al Capitalei a necesitat, desigur, prefăcerea fundamentală, dar grija a fost de a se păstra toate valorile de valoare istorică și arhitecturală, bucureștenii fiind martorii incantați ai transilării unor imobile (biserica Olari, biserica de la Ștefan cel Mare și Aurel Vlaicu reștindu-le pe mai mult atenția pentru că lucrările se executau în premeră).

Am trecut rapid în revistă numai lucrările foarte mari ale Bucureștilor, dar oricine înțelese, desigur, că ele au necesitat și alte nenumărate lucrări de reconsiderare a unor zone, de puzurea în valoare a altora, cum ar fi Piața Unirii (cu noua ei înfățișare), pasajele ce fluidizează circulația (de la Mărășesti, Piața Victoriei, Lujerului etc.) plus ritmul menținut constant în construirea ansamblurilor de locuințe și magazine. Tot acest volum de lucrări a probat în primul rînd puterea economiei noastre de a-și rezolva cu forțe proprii problemele de concepție și execuție cit și hîrnicia și talentul tehnic și organizatoric al constructorilor noștri în ansamblul cărora, o spunem cu multă satisfacție, un rol deosebit l-au jucat tinerii: fie în cadrul Sîntierului național al tineretului din cadrul Armatei complexe a râului Dimbovița, fie în cadrul sîntierelor de la construcția noului centru politico-administrativ. Dragostea și tenacitatea, temeritatea și entuziasmul, cu care au participat și participă în continuare la construcția marilor obiective se traduce simplu prin dragostea lor față de acest simbol al României socialiste: București, capitala țării.

Constantin Stan

Orele Craiovei

des la aeroportul Craiovei, situat pe un șes întins spre cîmpia Romanșorilor, drumul spre oraș o ia alena și trece pe lîngă podgorii (unele cu vechime din vremea Băniei și a banului a celuiia căruia i s-a zis, mai tîrziu, Mihai Viteazul) coboară o vale și încă una, urcă pe o colină ca să se îndrepte în cele din urmă peste un pod, de unde se vede, în depărtare, parca un alt oraș, cu edificii masive, care de aici nu sînt contur ci doar volum: o cetate modernă, „Electroputere”. Din goana trenului care vine de la Caracal, Craiova izbucnește dintr-o dată ocupînd orizonturile cu geometria ei și, cu cit ne apropiem de ea (pătrundînd, ca într-un desen constructivist, într-o realitate aflată deja în mișcare și vie) totul se precizează, capătă un nume: „Olteci”, un oraș stăpînit de o divinitate a lumii moderne și definit de ea. Și dacă, de la Turnu Severin, venind, călătorim către răsărit spre Craiova, într-un „Olteci” oltăn ori într-o „Dacie” argeseană, Craiova aceasta văzută dinșpe apusul geografic se înfățișează ochilor noștri, mai întii și întii, ca o imensă catedrală de metal, un gotic flamboyant al materiei ferose: Isalnia, o cetate a chimiei. Privit de la depărtare și de oriunde am veni, orașul este, întii de toate, o imagine a formelor uriești, puse la locul lor și locuite de niște giganți. Totul apare aici ca fiind nemăsurabil și dacă, totuși, voim să găsim măsurile potrivite, ele se definesc în miriade, Dimensiunile, neobișnuite pentru ochiul învîțat — tradițional — cu casa scundă, din alte vremuri, au într-insule ceva de calm definitiv, ele dau un aspect de arhitectură clasică în fier, sticlă și beton: „calm clasic” înseamnă corurile înalte ale Isalniei, de unde, în zilele calm, ies norii răbii în simpie, de la depărtare către aproape, intervine (în trecerea lui care nu atinge decît la intervale foarte lungi piața și metalul) timpul, stăpînind clipelor, orbișie a zilelor și a nopților. Un timp care aparține aici, la Craiova, unui „cotidian” ritmic, unei clipse de ev modern. Odată, cu multă vreme în urmă, când aici nu se făcuse cetate și în cîmpie erau doar oameni ai pămîntului, trăind din apa pămîntului și pentru pămînt, timpul se măsura în calendare simple, despărțind doar ziua de noapte și repetînd acest ciclu de-a lungul unei vieți fără

dan bodea

Cu toi ce ostăzi Patria ne cere
Sîncă de nord, hotarul de granit
în cașorii de lucrare și veghere

Cuvinte

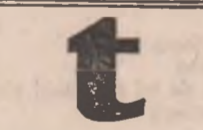
Cuvintele mele
Nu stau așezate ca nisipul pe tipă
argintată de apă

Nu se arcuiesc asemeni curcubeului
Încingînd frumusețea mării cu auritul
briu

Nu sărută fruntea pămîntului asemeni
firului de iarbă, înainte

De-a țîpni ofînd spre lume
Ci căută ofînd
Ce ar aprinde de iubire păduri
Primul cuvint
Lacrimă picurată
piatra de granit a memoriei

teatru

«O scrisoare pierdută»

TEATRUL MIC

1. Încă din 1884, prin montarea „Scrisorii pierdute” de către Paul Gusti, teatrul lui Caragiale forma „cea mai bună școală de comedie europeană” (Camil Petrescu). Verva satirică a marelui Caragiale, forța cuvîntului său au determinat revoluția în evoluția artei interpretative românești, stimulînd, de la o generație la alta, noi și emoționante intruchipări. Monștrii sacri ai scenei românești (sfîrșitul sec. al XIX-lea, primele decenii ale sec. XX) au transformat personajele caragialeene în valori simbolice, arhetipale, care s-au imprimat, cu multă forță de convingere, în conștiința publicului, dar și a sîntitorilor Thaliet, prin unicitatea lor pîrînd definitivă.

Reflectînd asupra actualei valori a satirei sociale a piesei, asupra funcționalității ei contemporane, noile generații de regiști, de scenografi, de actori se apropie altfel de Caragiale, îndrăzînd sub aspectul formal să-l smulgă prejudecăților, denaturîndu-l sau păstrîndu-l, totuși, substanța. Silviu Purcărete — regișorul Teatrului Mic — optează pentru respectul suveran al textului (attitudine lăudabilă), demonstrînd că forța magică a cuvîntului scris nu numai că nu ucide personalitatea creatoare a celui ce traversează, cu bună credință, peisajul caragialean ci o și stimulează, prin vitalitatea-i unică, să găsească forme

de reprezentare tot mai noi, corespunzînd nivelului de cultură, acumulărilor, gradului de înțelegere al deceniului al 9-lea. A pune în scenă „O scrisoare pierdută” cu un colectiv actoricesc alii de tînar este într-adevăr o mare încercare. Imaginea de volt kitsch vizual, creat de scenograful Maria Miu, și acompaniamentul sonor eterogen își găsesc pendant în modalitatea regizorală a convenției teatrale. În afara unei singure oglinzi reale — în care se vor privi, rînd pe rînd, toți actorii — întregul decor este constituit din panouri pictate în trompe d'oeil sau din panouri suspendate, ale căror cabluri de susținere nu dispar nici cînd elementele de decor sînt aduse la nivelul podiumului. Artificiul trebuie, deci, să rămîna la vedere, și rămîne, creînd senzația unei nacele solid ancorate-dirijate (tribuna în timpul alergerilor). Serbarea grotesco-apologetică din final se desfășoară în jurul unei machete (un oraș în miniatură), pe fondul cerului instalat. Felul în care descinde Dandanache dînt-un cupeu diafan de alb profilat pe hăul negru al nopții este original, este teatral, dar nu se prea întrecează ansamblului de semne. Costumele în alb/negru (caricaturale din punctul de

vedere al contemporanului) dezvăluie aspectul duplicat al viziunii regizorale. Personajele sînt și nu sînt ale anilor lui Caragiale. Actorii se supun unui stil realist de interpretare, dar abordează, conform indicațiilor și necesităților regizorale și tonul teatral (în accepțiunea modernă a termenului). Mihai Dînvale începe o conversație cu Ioan Chelaru în cel mai firesc ton al vorbirii de fiecare zi. De parcă Ghiță Pristanda ar fi coborît în stradă, real, să-și facă numărătoarea cu steagurile. Rodica Negrea este afectată cînd Zoe se află în cercul interior al convenției. Dandanache Leopoldina Balănuță (în travesti) este singurul personaj care atrage atenția asupra țeserii din convenție, sărînd vizibil bariera proiectoarelor care delimitează cadrul scenei propriu-zis. Înaintea de a-și rosti tirada clasică, lui Catavencu (Dan Condurache) i se pune pe umeri o impresionabilă perlerină albă (simbolul purității actului teatral) și actorul vorbeste cit se poate de clownesc, în stilul propriu, balanșîndu-se pe picioare, dînd din miini, pentru a-și afla un punct de echilibru, dar trăgînd cu ochiul la public, pentru a se bucura împreună, în complicitate.

Intenția simplificării (neaglomerării semnelor regizorale), prin actualizare, nu-și află împlinirea în efortul pe jumătate eficace al travaliului cu actorii, în încercarea de răsturnare a empioisurilor adinc întipăriti în memoria vizual-auditivă a spectatorilor, a oamenilor de teatru. Reprezentarea este lîngă, obiștoare iar tipurile umane aduse pe scenă nu conving (în afară de Ghiță Pristanda).

Nicoleta Gherghel

film

«Flăcări pe comori»

Nu odată cineștii noștri au demonstrat capacitatea lor de a conferi valori filmice naratiunii clasice sau contemporane oferînd print-o serie de ecranizări de referință exemple viabile pentru felul în care se produce apropierea regizorului, ca artist autonom, de un model aparținînd altei arte.

Proza lui Agărbiceanu, realistă și moralizatoare, cu tentații romantice și nuanțe de fantastic a mai constituit și pînă acum sursa de inspirație a unor certe valori filmice. Este suficient să amintim aici Nunta de piatră și Dubul auruil, filmele de la începutul deceniului opt care au materializat o nouă tineretă paginilor scriitorului ardelen. Nicolae Mărgineanu, după o inspirată citire cinematografică a prozei lui Slavici (Pădureanca) reliefează expresiv traectoria dramatică a personajelor din Arhanghelii roman al cărui subiect se intersectează integrator cu schita Vilva (anterior ecranizată și în Dubul auruil). Scenariul semnat de Ion Brad valorifică mesajul profund patriotic al luptei pentru unitate națională, supraînzindu-l cu cele două destine anulate de patima auruil — Iosif Rodean și

holoangărul Mirza, personaje dominate de atracția opulenței și care pier într-o firească ecuație existențială. Cineastul păstrează în viziunea sa cinematografică continua tensiune a prozei autorului ecranizat, cu portrete și situații surprinse realist, asigurînd în mare măsură credibilitatea avaturilor familiei Rodean sau povestii de dragoste sugerate în relația lui Mirza cu iubita părăsită a directorului minei.

Furia acumulării, revelația declanșării falimentului, panta fără întoarcere spre accidentul patologic, în cazul lui Iosif Rodean, sublinierea individualismului, deloc marcat de crize de conștiință, dar apt să inspire compasiune în cazul lui Mirza, totul într-o cheie contrastantă cu puritatea și aspirațiile unor personaje ca Vasile Murășanu sau Ileana Rodean sînt exprimate direct, într-un limbaj fără tatonări sofisticate, bine servit de imaginea unuia dintre cei mai talentați operatori ai generației sale — Vlad Păunescu.

Regizorul sugerează convîngător un univers supus în diverse grade și cu diferite motivații auruil avansînd

originala idee captivității în spațiul deschis (Mirza legat de frînghie), în perimetrul crîmpei locuite de uși și ferestre, cu personaje onirice, în spațiul minei, generator de catastrofe atit pentru mulțimea umilă a muncitorilor, dar și pentru familia directoarei acesteia. Mai puțin inspirată rămîne confruntarea lui Mirza la masa de joc, al spătiu închis în care arganta și disprețul lui Rodean primesc o lecție administrată tot în limbajul nescris al auruil.

Chițiva mari interpreti ai ecranului dau viață personajelor lui Agărbiceanu conferindu-le vitalitate și forță, realism psihologic și adevăr uman. Mircea Albulescu (Iosif Rodean) aduce în prim plan Iacomia care declanșează dilatănd credibil terele morale ale personajului pînă la prăbușirea din final. Claudiu Bleonț (Vasile Murășanu) creionează cu finețe și unor personaj tînarului patriot, cu atitudinile politice spontane și emoționante. Remus Mărgineanu-Mirza aduce în construcția personajului său doza necesară fieri enigmatice a singuraticului și nefericitului căuțitor de aur. Imla Gaspar, (crîmștră) utată iubită a directorului minei, detașează uneori ironic propria nefericire de comportamentul femeii stăpînite de duhul auruil, devastator în sentimente și existențe.

Mircea Diaconu, Valentin Urtescu, Anca Dîncu, Magda Catone, Melania Ursu și Tudor George reliefează personaje secundare dînt-un bogat plan doi al universului uman recreat cinematografic după proza lui Ion Agărbiceanu.

Călin Stănculescu

orizont. Miniaturistii acelor vremi medievale s-au încercat, în alte părți decât la noi, să picteze acele „zile și nopți” și au făcut un „journal de verre”; dar jurnalele de verre de agricultori ar fi putut să facă și oltenii, oamenii dinastia de dincolo de Olteț, care au avut o universalitate a ideologicilor legate de glie. „Timpul” lor e modern și nu se mai desparte doar în zile și nopți, e un timp care cuprinde o viață împărțită în unități suzietate, îmbogațit și el, un timp bogat. Și pentru că toate acestea au un început și sunt destinate să poarte în părțile lor semnele întregului, o zi din această viață de cetate poate fi chiar imaginea acestei vieți.

O FILĂ DINTR-UN „JURNAL DE CETATE”

Un „jurnal de cetate” ar putea începe, deci, cu dimineața în inima Craiovei, pe Bretea ori pe Calea Bucureștilor, în gări și în depouri; începutul e, de fapt, auroral și se confundă azi cu un sunet, sunet nou, nou de tot, simbolic și el, clopotul tramvaiului care, pătrunzând în oraș, anunță ceasurile matinale. El se împletește cu fluieratul trenurilor care aduc și duc călători, cu abia perceptibilul zgomot al motoarelor de mașini care, pisici mari, tonă. Străzile se animă: bărbați, femei, copii, muncitori, școlari, țesătoare, studenți. Multe, foarte multe „Oltețuri”, mândria oltenilor, mașina „lor”. De aici, „timpurile” se despart și dacă, prin indiscreție, încercăm să pătrundem în „timpul” fiecărei zile va trebui să mergem în cele mai diferite locuri să pătrundem în fabricile de confecții și de automobile, în clasele de școală, în birouri, să ajungem la Universitate și apoi să ne întoarcem, iarăși și iarăși, către „Electroputere” și să ne suim în autobuzele care duc, mai departe, pe o întindere largă și lină a Craiovei, unde pretulindem muncesc oameni.

Orașul însă nu se golește niciodată, rumașea lui, suică amintindu-ne că sistem aici la un pas de Dunăre (un pas larg cit o cimpie) și aproape de Balcani; dar este o rumașe de oameni cu treburi, aflați în ore de odihnă ori veniți să vadă rudele la oraș și pentru cîteo cumpărături. Și, fiindcă pînă după-amiază, cînd iarăși, străzile se umplu de lume, mai e timp, să intrăm în clipa la Teatrul Național, unde „Sst! linște! Se repetă!”. Abia tirziu, seara, vom reveni aici, printre oameni îmbrăcați ca de sărbătoare căci teatrul e, în viața Craiovei, ca și Universitatea, o dovadă a vieții de cetate, un loc de comuniune și fiindcă e un teatru „național” — o casă a limbii române și a culturii ei. Intrăm și noi la un spectacol, în acel timp al timpurilor, care înseamnă istorie, alături și în prelungirea istoriei care ne înconjoară și care se face, vom avea un moment de emoție, pe care îl avusesem peste zi, la Casa Băneli, la Muzeul de artă, în răcoarea de ziduri florentine ale Universității. Emoția unui consiliu, în acel timp dens, unde există un „aer” și un „azi” și pentru că acestea există și sint înțelese — va fi și un „mine”. Timp unitar, ca o însumare de ore și de timpuri, unde încep toți cei care sint ai Craiovei de azi, o cetate care, de oriunde am privi-o, de la depărtare, ni se pare că e înălțată de uriași.

Seara, cînd leșim de la teatru, și cînd străzile se deschid lăsînd să se vadă mai bine arhitectura lor ca dintr-un vis, timpul se urmează în liniște, cu grandaora lui de fluviu european. Privit de sus, de la o fereastră, orașul e viu, ferestrele sint luminate și imaginația nu-i necesară pentru a găsi sensuri și aici. Pare că ajung pînă la noi goștii unei file de carte întoarse de studentul aflat înaintea unui examen, soapele unui arhitect care, înaintea planșetel, calculează geometrii ale orașului de mine, strigătul unui copil care, iată, acum a venit pe lume aici, în Cimpia Română, unde timpul nu mai e răbdător ori nerăbdător, este un timp al oamenilor.

Mariana Brăescu

Puterea poeziei

Trăiesc, de-o vreme, eutremurat de ametețirea lor prozăpetică. De parcă aș fi pătruns în atelierul unui mare creator modern, exercind în genul acestui mic proiect care scrie cu ușurința marilor posedați de viziuni mistuitoare, absorbite de dincolo de arcul frunții noastre pămîntesci. Să nu ne grăbim să-i mîrturisim multumirea pentru darul faptului că poetul are o vîrstă atît de mică parcă nici nu mai contează: egoismul pu-

ricădrii noastre sufletești, emoționale, face abstracte vremea și o inspiră steaua ce-i căldărește cîntarea. Cînd se va opri, pentru o clipă, să stăm și noi în tăcere: ea va înoda repede și pe neașteptate razele altei metafore, care este poezia însăși — adevărata Poezie.

Lăzăm pricîhetoarea să cînte în livezile cerului atita vreme cît o inspiră steaua ce-i căldărește cîntarea. Cînd se va opri, pentru o clipă, să stăm și noi în tăcere: ea va înoda repede și pe neașteptate razele altei metafore, care este poezia însăși — adevărata Poezie.

Gheorghe Istrate

Poezia

Un trosnel de nisip care este poemul. Un auz, un susoțit, un glas strîkă către poet din adîncul zîmburilor subpămîntean. Într-un strat de lumină pură și neclintită, eu stau cu brunetme. Iar scrierea pe fața altuia e un zîmbet ce răsar pe-o buză a nevinovăției.

Marea albastrime

Valurile mării pot orice. Și marea sufocată în spuma aurie are un chip măret. Trezura cerului este o falnică privire. Pe orice vede cerul el își lasă voia. Cu un minut înalțarea norilor îmbrățisează lumea. Și albastrimea e-o lumină pură.

O călărire în zori

O vîetele cu nenumărate picioare, o alergare din margini pînă-n capăt cu înzestărea viteză a răsfilării, vii și moarte. Un singe, un cutiț, o potcoavă: acestea aparțin vitezei nemuritoare.

Înaintare

Înaintarea este o trecere înecată prin văzduhuri. Natura înainteză prin verde. Și verdele adună aerul mirositor. Natura a roșu miroase.

Timpul

Timpul este inecineala care trece. Și el are o viață prețioasă pentru viteză. Cu gîndul și cu timpul și cu atînsul aerul poate să facă orice luminează. Aerul își închipuie viața lui ce trece și trece și trece.

plastică

Suita romantică

Cu o rară consecvență a motivației artistice și a timbrului stilistic, Dinu Rădulescu ne propune și de această dată — în a cincea sa „personală” — o incursiune într-un pasionant univers de forme vibrat de tumultuoasele sfîrșit ale reveriei romantice. În personalitatea acestui artist, ajuns, iată, la vîrsta deplină maturității, se regăsește într-o fericită cîntopire filonul unei sensibilități de o mare densitate poetică — străbătută de tensiuni iramatiche innoabile de puritatea unui crez moral și estetic niciodată dezmințit — și capacitatea de a da contur material aventurii imaginăției sale creatoare, în variante formale de o remarcabilă modernitate și forță expresivă. Dar, poate că nu asemenea aprecieri sînt cele mai potrivite pentru a traduce natura particulară a acestei vizi artistice, ale cărei exprimări nu se disting atît prin originalitatea frapantă, cît prin bogata reverberare a ontogenetice sale culturale. La un moment dat, artistul părea subjugat intrutotul de credința în puterul său instict creator, dar demonastrile ulterioare, lumea de forme închegată atît de limpede și de credibil la capătul febrilelor sale „laboratoare” grafice (cercețiți cu atenție mapele sale de desene, ce doar din rațiuni de „acordaj” ambiental nu

au putut apare, ca de obicei, pe simez) ne-am întărit convingerea că în dialogul cu realitatea caracteristică dominantă este starea de luciditate. Nu-i vorba, în cazul său, de un raport dramatic, de o confruntare deschisă cu realul, ci de o asimilare decantată de permanente zenuri intelectuale, de profunză sondare a memoriei culturale, ce au netezit drumul spre elaborarea unei viziuni sintetice și semnificative a datelor realului. Ceea ce știe cu precizie Dinu Rădulescu este că ne e contemporan și că de la acest nivel temporal orice experiență artistică anterioară ființează în propria-i viziune plastică numai în accepțiunea pe care spiritualitatea și terarhile valorice ale prezentului le determină. Dinu Rădulescu înțelege rațiunea acestei continuități a motivației artistice, care a germinat de-a lungul istoriei civilizației cîteva arhetipuri, căroro doar variațiunile nefinite a interpretărilor artistice le-a conferit amploarea formală și expresivă pe care o cunoșc astăzi marile colecții ale omenirii. Într-o astfel de lumină aș situa, înaintea de toate, emblematicul său „cîntăreț din cîmpoi”, în variante plene îmbogățite și surprinzătoare în mărul construcției și al sugestivității

Corneliu Antim

bogdana boeru

Aprinse-n miinile mele ;
Îmi par mere din grădina
Zămisle de lumină
Cînd îmi arde jocu-n mină.

Cinci tigri...

Cinci tigri, mici, jucăuși,
Ne păsesc frica la ușă...
Ne păsesc de negru umbre
Cinci pisici la fel de sumbre ;
Cinci motani scoși din tăciune
Ronțăie pe scări alune.

Un pisoi își pune opinci
Se strecoară lin pe brînci,

Altul vinde de neoz
Urcă mai sus un etaj,

Cel mai mic se ascunde-n casă,
Lingă laptele sub masă,

Unul a fugit pe scară
Și-a rămas, închis, afară

Cel mai lenez dintre ei
Zace-n coș cu flori de tei...

Cu cinci tigri jucăuși
Mi-a rămas frica la ușă ;
Sub cloantă cinci porci
Rid și ronțăie și ei...

Pe covorul de aramă

Pe covorul de aramă
Parcă-și uită toamna cerbii
Să fure culoarea ierbiilor,
Apoi fuge și destramă
Pinza fină
De lumină...
Toamna macină făină
Prin căderile din ram
Aprinzînd raze pe geam
Și împrăștiite scitei
Vîntul pe urmele ei,
Chiar pe urmele veșminte
Tatuete de cuvinte
Cînd lumina ei ne-nțeapă
Cu ghimpi ascuțiți de apă.

Pe covorul de aramă
Mult ar cereș destramă,
Toamna îl adună-n barcă
Ploaia-arborii îl descarcă.

Fructiera fermecată

Un măr și o pară
De mină se plimbă pe-aloră ;
O prună și o nucă
Cu dor de țig și de ducă
Pe uita mare apucă.
Bat satul
Să le vadă natul
Spălate pe fată
Cu roua de dimineață.

Nu-mi o cîrează amară
Roșie arde pe scară
Din miinile mele scăpată aseară.

Un măr și o pară
Prin fereastră încearcă să sară.

Mamă, soarele are jucării?

C a să-mi mai treacă de oful fizicii, aveam chef s-așcut niște muzică și, scotocind printr-un raft cu casete și cu benzi prăvite care nu mai văzuseră demul casetofonul am dat peste cîteva pe-ale căror etichete nu scria nimic. Cine știe ce vechituri „disco”! Mi-am încercat norocul și le-am mai dat și lor o șansă de iuviere. Am delușit niște gingureli, chioțe fără sens, smiorcăleli, hohote de ris... Și mi-am adus aminte că pe la cinci ani mă distrasem grozav cînd auzeam — fără să le pricep — sunetele astea curioase și cînd mama îmi povestea că eram eu la un an, la doi, la trei pe cale să „descopăr limbajul articulat”...

Nu-mai că tot de pe-atunci, tata — „ot”, și mama — filoloagă — au început să mă urmărească (mai în secret, mai pe față), care cu microfonul, care cu creionul și au „conservat pentru viitorime” — de fapt, după cum pretind ei, pentru nepoții lor! — tot felul de năzdrăvăni verbale ale „odoriului”: monologuri, dialoguri cu bunicii sau cu ei, „vorbe de duh” fără voce, metafore din geseală, poeme involuntare — „perlele” ignorante ale copilăriei mele.

Am ascultat „documentele sonore” și chiar dacă nu m-au mai încîntat și azi „cum mă-n-cîntară”, pară tot mi-au mai făcut plăcere unele dintre „eresurile” verbale de-acum un deceniu. Azi îmi dau seama că toți copiii de vîrsta mea (de-atunci) scot pe gură „minuni” asemănătoare dar nu tuturor părinților le trece prin minte să ia noțite la „năzbîții”. Fiind prima mea — chiar dacă inconștientă — „creație” literară, m-am apucat să fur din zestre de „intelep-cune” a fetiței de-atunci și s-aștern pe hîrtie cîrmele din acest dialog cu mine însămi. Să-mi trec pe curat limba română sau, cum aș fi spus atunci (azi n-aș mai fi în stare), „să-mi copieze copilăria”...

Bună ziua, mare, vino la mine !
● (Mă spălase mama pe cap) — Mamă, am făcut pe pernă două ude mai mari și două udelele mai mici.
● — Mamă, pîrul tău e urit : e negru.
— Cînd eram mai mică, aveam și eu pîrul blond ca tine : pe urmă, s-a-nchis... — Unde e butonul lui ? — Al cui ? — Al pîrului. Unde-i închiderea lui de unde se-nchide el ?
● — Vreau și eu o balerină. — Dar știi ce-o balerină ? — O umbrelă.
● Pe mama mielului o cheamă oaie și pe tată — Vîntule, am să te bat în cap să te-nvăț eu minte !
● S-a vestejit laptele-n pungă.
● — Știi, Ioana ce e cenusa ? Știi. Cînd vine noaptea e o cenușă.
● — Vîșinele sint neamurile cîreșelor ?
● — Am fost udă ca o leoarică.
● — Țara Ouașilor e la noi în țară ?
● — Să nu crezi că n-am să ies și eu să iau aer liber !
● — Ioana, ce tot spui tu acolo ? — Stai, domne, că fac un cîntec. — Cîntă-mi-l și mie. — Abia i-am făcut cuvintele !
● (Mă duseseră la Muzeul Antipa) — Uite-aici strămoșii focului.
● — Există și balen ?
● Mamă, Pussy, pisica, oare gîndește ca oamenii sau în mieunat ? crezi că ea are speranțe ?
● (Mă informam despre mare) — Cine i-a pus valurile ?
● (Și tot despre mare) — Așa e vorba ei !
Dar mama ei și tatăl ei ce spun ?
● — De ce-ai spart, Ioana, geamul ? — Ca să intre aer.
● E un cîine al dracu' și ciobănesc !
● Ce frumoși sint munții : parcă a pus cineva mina pe ei !
● — Mamă, și-am promis că-mi cumperi un joc !
● Ce oameni, dar ce culți, ce săraci, ce bine-mbrăcați !
● — Te-a lătrat cățelul. — Nu m-a lătrat. Facea conversație.
● — Dă-mi o bucățică de apă !
● Să iau și eu o carte, ca să fiu elegantă.
● — Au plecat rîndunele. Ioana... — Și-au venit cîrțile. — Tu știi ce-o cîrțită ? — Care zboară și face cir-cir !
● — Am crezut că-a venit toată primăvara !
● — Cînd tună, norii se-mprietenesc ?
● — Auzi ! Pussi-Pisu ce bleagă ! Să n-aibă ea curaj să-mi mieune c-a-a făcut patru pisoi !
● Năiba e nevasta dracului ?
● E o situație foarte gramatică.
● Ascult creionul la capătul ăsta, că la celălalt nu mai are putere.

Diafanitate

Cu floară scîzută arde vara.
Pe umerii ei se urcă vervejele.
Un glas de copil sperie liniștea
și frunzele por
să cadă mai încet.
O blindă lumină se strecoară
printre degetele copilului.

Eu, bătrîn de-acum,
încerc o nostalgie.
Nu mă mai prinde.

O inserare, adusă de miinile
lui Gabriel, mă înconjoară.
Cîntă-mi eu albi pe nesimțite.
El ține o literă în mină
la care mă inclin
Este litera E, de la Eminescu

Radu Cange

● — Mă uit pe cer. — De ce ? — Cînd se uită un om pe cer se face frumos.
● — Ioana, uite luna nouă ! — O lună spartă. De unde se stînge ea ?
● — Ioana, nu ție-o rusine să nu-veți ? — Decît m-ai cicăli, mai bine m-ai da înapoi la grădiniță !
● — Cum face lupul cînd îl gidili ? Hai, tată, stai așa ca un lup de statule !
● — Nevastă-sa e pictoriță decoratoare ? Dă decorații ?
● — Mamă, pisica are un organ care dă din coadă ?
● — Nu-mi dai patru lei să-mi iau o ciocolată ? Nu te gîndești la viitorul meu !
● — Nu mîncă dintr-odată bomboanele astea. Am să îți le raționalizez. — Nu raționalizezi nimic !
● — Mamă, dacă nu-mi cumperi colac, nu-ți mai aduc nici eu nimic din Iugoslavia cînd o fi mare ! — Cînd ai să fi mare o să-mi put

Tablouri de Adriano Peia (elev al. a VII-a)

niște copii în brațe, asta ai să-mi aduc.
— Foarte bine-am să-ți fac !
● — Ioana, știi să citești ? — Da. — Ce scrie pe tablăta asta ? (pusă în dreptul unei gropi din pavaj). — „Groapă interzisă”.
● — Vreau și eu nițel vin ! — La vîrsta ta nu trebuie să bei decît apă ! — Da' ce sint eu ? Cal ? Vacă ?
● Știi că Judy, cățelușă, are patru pul ?
— Am să mă duc s-o felicit !
● Chiar cînd sint stele pe cer poate să plouă dacă pe un om îl doare o mină, un picior sau ceva...
● (Nu-mplînimesc 3 ani, cînd un băiețel, cum de-aceiași vîrstă, vine-n fuga mare și mă-ntreabă gîfînd și triumfător) — Știi unde-am fost eu ? — Nu știu. — Undeva ! — Eu am fost și mai departe !
● — Mamă, soarele are jucării ?
● Bunicii s-au făcut demul rude cu pămîntul... Mamă, parcă nu-mi mai arde să țopăie cu mine... Tăte ! îi cade cam greu să umbre de-a bușile... Iar mie-mi vine să repele o-ntr-oare pe care le-am pus-o atunci, pe la cinci ani, privind la o fotografie de-a mea „mai veche” (bebeluș de nici două luni, înfășată la tătăia-n brațe) : — Cine-i persoana asta mică ?

Ioana Vulcanescu
elevă clasa a XI-a, Liceul
Industrial nr. 16 — Poligrafie, București

Ghiveciul cu flori

La fereastră clasei noastre
E-un ghiveci cu flori
Îmbrăcat în proză
În zeci de culori.

E-o mușcăță-mbușorată
Îndreptînd spre soare
Și diverse și minunat
Ale ei petale.

Dulce e lumina blindă
Care-o-nvăluie !
Și de-atia bucurie —
Înfloreste !

Oana Grîndei
elevă, clasa a IV-a

Subtilitate și rafinament

Folosindu-se de un limbaj expresiv, direct, cu tușe puternice în spații mari de culoare, de sorginte monumentalistică, Silvia Pop, în sala Eforie, ne invită la o peripeție într-o lume de semne codificate în spațialitatea nelimitată a ideilor, o călătorie printre contrastele cîmpurilor cromatice, care traiesc o deplină asociere la ideea de simbol, de natură conceptuală, Sveltețea învălăuită în roșu din Dualitate se completează cu plătirea de dincolo de cadre din Sugestie II ori cu colozna albastră izvorînd din tonuri închise într-un alb al speranței din Sugestie I. Ieșirea din întineric într-un alb înfrunat cu o puternică iluminare în Secțiune, un orizont posibil de ape în scurgere într-o crevasă unde tonuri grave, profunde, invită la meditație, un ciudat poem dedicat sinurgității în clepsidra din Linie de orizont ori unice, tulburi ceruri de albastru etajate în Lagună. Alteori, nuanțe de alb-gri-albastru conturează și dau viață plastică unor forme sferice ori unui spectru de ape, un glod în virtej ne poartă în lumea tainelor așa cum dialogul dintre verde și oranj ne deschide

stracte de cea mai bună calitate. O mare doză de subtilitate, de rafinament datorat în esență formației artistice a Silviei Pop, o semnificativă pluralitate semantică de nobilă ținută definesc ansamblul exponatelor.

Ideea de rotund sugerată printr-o vagă imagine de scoică ori de sferă deschisă este rînduită într-un cîmp de oglinzi prin care sporește libertatea de selecție de către artistă a tonurilor, a elementelor constitutive, care numai apărut, vin din planul teoretic al căutărilor, din aria unei picturi conceptuale. Aceste jocuri grave în care culoarea devine măsură organizatorică a spațiului, tonul dominant organizînd înspre și dinspre el cîmpurile secundare, exprima — de fapt — forța și lumea energiilor creatoare de care dispune artista Silvia Pop.

Un stil distinct, înconfundabil, obținut dintr-un dialog dintre arta monumentală și pictură, din prima luînd organizarea spațiului pictural și raportul dintre ariile cromatice, dintre structuri reale sau abstracte, n-are importanță, cită vreme ele își extrag viața din zona conceptelor ; din a doua, sugestia nuanțelor, finețea tehnică, rafinamentul degradurilor ori interacțiunea dintre tonuri cu o sonoritate aparte — oferă Silviei Pop sansa unei personalități al cărei portret se definește prin conștiință profesională și pentru care pictura este un ideal și o credință deopotrivă.

Ion Iuga

MOROMEII

Un proces literar

Dacă nu mă înșel, eram în anul I, la școala primară (1961-1962) de facultate, când, împreună cu mai multe colegi și colegii mei, am jucat pe scenă un proces literar „Moromeii”. A fost să fie un eveniment, măcar pentru noi cei care-l-am jucat și pentru publicul, care a mai multe reprezentări, a fost prezent în sală. Spectacolul, considerat fără nici o șansă, a luat premiul pe tară la trecerea în revizuirea formațiilor studențesci. La spectacolul final a fost prezent și Președintele Republicii Mihai Ungheanu, inițiatorul isprăvii, - care apoi avea să facă prima monografie destinată operei lui Marin Preda - și impropriează memoria asupra a ceea ce s-a întâmplat în „culme” față de scenariul propus. Până atunci se mai făceau procese literare, dar mai cu seamă după opere străine, așa-zise „realist-socialiste” (Ehrenburg, Tendriakov), în care totul era văzut în roz și mai rar în verde, opere de din patrimoniul național. În „Moromeii” specialiștii proceselor literare n-aveau nici o încredere.

Noi, ca să zic așa, ne-am hazardat - eram în majoritate, fii de țărani - să-l chemăm la „tribunal” pe Ilie Moromete și familia sa, pe Cocolia, Bălosu și Țugurlan și pe toți ceilalți din Săliștea-Gumești cu care timpul părea „foarte îngânat” înainte de cel de al doilea război mondial. Erau, de fapt, necomfortabil tratați pentru început cu neglijență. O echipă de ani: anul III filologie!

Tentativa aceasta, ca și spectacolul în sine a avut o istorie care mai răstăie încă în memoria celor care l-au dat pe scenă. Până la sfârșitul facultății și după aceea, până acum, noi cei care am jucat în spectacol ne numeam și ne numim cu numele din carte și acceptăm cu toții **proceza** ca pe un blazon. Marin Preda nu mi-a zis altfel, fiind la moartea lui prematură, decât: Năilă, în rolul lui Tudor Bălosu, nu o zicea în deridare. (La o întâlnire cu studenții timișoreni a declarat, în revista „Orizont”, că dintre prozatorii mai tineri - asta prin 1974 - mă considera printre cei mai serioși, căci alte nume nu mi-a pomenit. Adevărul e că la vremea aceea, în calitate de director, imi apărușe, după mai mulți ani de așteptare, romanul „Botezată după mămănt”. Inițial, eu am fost desemnat de Mihai Ungheanu să joc rolul lui Ilie Moromete. Colegii de facultate mă credeau un țărăn sădău. Dar, cum în afară de cei care formau „curtea” și care prăcieau „acuzările” și circumstanțele atenuante de pe foile din fată, noi ceilalți, personajele, improvizăm cu diușmii de la noi, dădeam chiar rost unor fragmente de înjurături mirate printre dinți. Eram niște meridianali, cum îi țineau în comedia lor Ionel veche și cum sint în filmele lor mai recente.

Era un humor sănătos ca în casa lui Traian Pășcu unde tatăl îi dădea lui Sfirlică să bea din țigară.

Făceam deci repetiții în amfiteatru „Odobescu” și ne împungeam unul pe altul ca la poiana lui Iocan, nu numai cu vorba, - cel puțin eu am simțit nu o dată ghionturile în coaste ale lui Alexandru Dobre (consilier principal la Academia Română de azi, atunci rolul celui mai mare dintre frații Moromei - Paraschiv. Pe Achim îl juca Radu Gheorghe, un zălud pe vremea aceea.

Și cum vorbeam noi așa liber, de la noi citire, căci stăbim tablourile romanului pe dinafară, țată, vorba lui Creangă, că vine un regor de la nu mai știu cine, intră bucurăstean (trebuia să fim dădăciți) - să nu (facem de ris Universitatea, să ne „finiseze” spectacolul). Când mă aude pe mine întinind ardelește și folosind cuvinte din graiul meu bolovănos de acasă, intrerupem repetiția. „Măi, ce cauți așa în rolul lui Ilie Moromete? Voi nu vă dați seama că așa e moț (eu nu eram moț), nu, nu, asta joacă bine, dar pe scenă trebuia să spui că mai puțin cuvinte, să nu-și dea pe față dialectul”. (Eram în impas, concursul fiind aproape).

Pe Ilie Moromete a ajuns să-l joace Constantin Ilie de la Ploiești, un ala mare și taciturn, (a-pa sau Ungheanu s-a învete rolul în zilele), dar a dat rolului o viață neastentată, iar rîndă răsăpăcat în sală o vorbă la Moromete, nu pe sleau, dar străvezie, nu s-au mai oprit spectatorii din aplauze. Mi se prevedea catastrofa dar interpretul lui Ilie Moromete a fost laureat.

Dincolo de contribuția hotărâtoare a scenariu și pierdut și reușit - (pe care, repet, îl respectam în „Istori” mar), Mihai Ungheanu a avut un aprinț înasemnat și în distribuția rolurilor. Doamne, ve mai Gică - o adevărată veisoară Bette Leitmăneană - a găsit în colega noastră Teletia Nanu! (Nu știu cum o cheamă după sot, dar poate i s-a mai tocit limba...) - „Apoi, în rolul lui Tudor Bălosu, Arău Nicolae, măștăcanean gros cu o voce de buhai încântat și închis și între noi

Am esădit în acel proces literar o lume revoluționară, în care victime erau aproape toți și Moromete, și Cocolia, și Bălosu, și Țugurlan, și fetele și Niculae din a doua căsătorie și Cocolia și Tazegher și i-am acuzat pe rapariți Bălosu și Aristide cu fiii lor și nu mai știu cîtă dreptate i-am dat lui Birică, Ionul Glanetăului de disoace de muni.

Am esădit în acel proces literar o lume revoluționară, în care victime erau aproape toți și Moromete, și Cocolia, și Bălosu, și Țugurlan, și fetele și Niculae din a doua căsătorie și Cocolia și Tazegher și i-am acuzat pe rapariți Bălosu și Aristide cu fiii lor și nu mai știu cîtă dreptate i-am dat lui Birică, Ionul Glanetăului de disoace de muni.

De multe ori imi amintesc întrebarea lui Marin Preda, după ce în prealabil mă studiu prin ochelari lui cu multe dioptrii: „Ce mai scrii, bă, Năilă?”

colegii, cu atât mai mult în rolul de pe scenă. Pe Cocolia l-a jucat Dorel Filipescu, cu tact și cu stridențe voite - nu întimplător a ajuns în lumea diplomației. Tar pe Țugurlan l-a interpretat Vasile Zamfirescu - redactorul de astăzi de la gazeta „Munca” - o mic de stat, aspru, negru ca o abacă și piperc, cu voce săioasă și tute la minie. Pe unul din fetele Cătrinei o interpreta Mariana Nicolae și parcă îl aud și acum pe Sanda Dobre (Paraschiv) replicând: „Tu să tac!, tu, scundură. Tu nu vezi că ești o scundură?” Replica nu se găsește, bineînțeles, în roman. Dar hazul în sală era enorm.

Mie mi s-a incredințat rolul lui... Năilă, rol de tinar mai încet la minte, în orice caz cu puțin replici, care se exprima mai mult prin mormăieli... Ei bine, cu Năilă am reușit să fiu înțeles de țară și în primul drept premiu o cămășă albă de poplin și o cravată.

S-a furat și un tort. Țugurlan nu uită nici pină azi că torul oferit drept premiu pentru întreaga echipă a „Moromeilor” a fost subtitlizat de A.I. Zăinescu (însoțit de Nicolae Dragoc). Poziții le plasă dulciurile: „Măi, ce cauți așa în rolul lui Ilie Moromete? Voi nu vă dați seama că așa e moț (eu nu eram moț), nu, nu, asta joacă bine, dar pe scenă trebuia să spui că mai puțin cuvinte, să nu-și dea pe față dialectul”. (Eram în impas, concursul fiind aproape).

Am dat, cum spuneam, mai mult spectacol înainte de concurs ca să intrăm în rol (la Casa Armatei, la Casa Petofi). Aveam pentru fiecare spectacol o sumă de vreo sută și ceva alocație pentru machiaj. S-a oferit să ne machieze colegul nostru Nae Nae, zis Batațu, căci tatona cu echipa de teatru a Universității (= severul profesor bucureștean, autor de manuale și alte studii, Nicolae Nicolae - aveam doi în an cu același nume și nu-l distingeam decît după statura de la mijloc, zăndrolul păroșoveni, celălalt localizat de mult ca ziarist la Buzău). Cu bunii priositi de la machiaj, ne duceam la o bodegă și luam cîtiva zeci de mici și cîteva baterii la gheață (nu ne dureau în gît și nu ne dureau, atunci, nimic).

A. Să nu uităm exemplul de judecată. Era compus din Mihai Ungheanu, Mariștea Vulpe, Căcierea Măzăr, Ion Andreescu, și un grup dintre ei avea acces la clopoțel, dar știu că-l suna degeaba, pentru că atunci cînd pe banca celor trei frați începea disputa (Paraschiv, Achim, Năilă) sau o sfadă în toată regula de la banca asta cu cealaltă unde se afla Ilie Moromete cu nevasta (Mariana Cristea) și fetele se împingă ceva de necredinc... Și sala era convinsă că chiar așa au fost pregătite rolurile!

Am esădit în acel proces literar o lume revoluționară, în care victime erau aproape toți și Moromete, și Cocolia, și Bălosu, și Țugurlan, și fetele și Niculae din a doua căsătorie și Cocolia și Tazegher și i-am acuzat pe rapariți Bălosu și Aristide cu fiii lor și nu mai știu cîtă dreptate i-am dat lui Birică, Ionul Glanetăului de disoace de muni.

De multe ori imi amintesc întrebarea lui Marin Preda, după ce în prealabil mă studiu prin ochelari lui cu multe dioptrii: „Ce mai scrii, bă, Năilă?”

Georgehe Suciu

Gravitatea elegiei

Ca pentru mulți dintre liricii anilor '60, și în cazul lui Radu Cărneci se poate susține că poezia a luat-o înaintea poeticului, sensibilitatea spontană lăsîndu-se o lungă vreme în voia plăcerii de a se roși, de a se exalta, fără motivația trancă a unei „programări” de către autor. Această interogație gravă asupra scrișului, cumulați una pentru una resursele de afect, scindează și permite, totodată, periodizarea creației multor poeți (se poate vedea un asemenea moment de tranzit la Nichita Stănescu, de pildă, cu cele „11 elegii” din volumul „Bănețelul” (1973), cînd sensibilitatea se instituționalizează, se acreditează cu prilejul unei intense expansiuni formale. Din acest moment, poetul se dăruie pasiunii semnificative, sleftuște cu rîvnă de bijuterii, arde poezia lucrîndu-se în celelalte asupă la habitatul lor utopic. Odată acceptată această ipoteză, întrebarea firească este: care din cele două secțiuni astfel despărțite este mai rezistentă valoric, mai reprezentativă? Luînd în considerație punctul de vedere al autorului însuși, foarte parcimonios cu poemele înecupurilor - ce se întind caile de volum, dacă am numărat bine, de la Noi și soarele (debut - 1963) pînă la Oraclul înnoș (1971) - mai avantajoasă pentru sine este a doua parte a activității sale, masiv sustinută în ultimele secțiuni, care mizează pe „gîndul” inițial, dar, lucru știut, asemenea antologării de autor pot induce în eroare critica, prin scenografia lor combinatorie. Iată de ce va trebui să ne documentăm în ambele sensuri, încercînd să motivăm - eventual - trecerea de la un mod de viață la altul.

decorativ cu „taînice oficerii”, invocăli zelești sau ale strămoșilor, închidîndu-și seare, posibilă-virea roadelor, bocete, descaiețe, presensiuni dacice, străbate poemele lui Radu Cărneci din această perioadă, elozind civilizată patetismul sau comunicarea cu o fermecătoare natură, și un aprinț înasemnat și în distribuția rolurilor. Doamne, ve mai Gică - o adevărată veisoară Bette Leitmăneană - a găsit în colega noastră Teletia Nanu! (Nu știu cum o cheamă după sot, dar poate i s-a mai tocit limba...) - „Apoi, în rolul lui Tudor Bălosu, Arău Nicolae, măștăcanean gros cu o voce de buhai încântat și închis și între noi

Sculpturi de Dinu Rădulescu

a unor teme e bine acoperit în plastica asociativă, în feeria trairului expresiv, cum se întimplă și cu traducerea liberă, foarte modernă, de la mare mîncare, însoțită de poezia „Cîntarea Cîntărilor” - o călătorie în dragoste, în care se face mai bine simțită nuanța eminesciană, observată și de alți comentatori, a scrișului lui Radu Cărneci. Imagistica specifică poetului conturbă neoidentifică la noulă în interpretări culorabile text arhic: „duburii de a-rome”, „mie-dragoștea o stație-n cetate”, „blînda în pașii de alint”, „înforțat-s eu de așteptări”, „leagăn-mă-n ierburii să-ameteș”. Urmatorul moment de revizuire la Radu Cărneci l-a scris volumul *Temerile lui Orfeu* (1972), adresîndu-se repetat programatic conștient abia la începutul deceniului opt: „Merem supas închipuirii mele / o lume-mi fac și-o guvernare frum: / neizbindu-mi jocul cu mărgele / imi fac din cîntec cer armonios” - însă a se înțelege remuscările asupra unui moment de desumărit, în care se prezintă un recurs favorabil, găsitor de speranță. Fără să vină în elemente socante, dimpotrivă, căutînd discretia și „jocul de tază”, *Timpu judecîtor* (1983) completează fluxul liric al acestei a doua perioade, entîndu o crepuscularitate calofinită, „Păsură în toamnă”, „Covor de culeri”, „Început de tristete: / pasări se-ascund în voile stîse, / cîinii pămîntului tac... / Tu mai stai înăcrupnă de fire / și topești mari visări: / năluire, i-te spun, toamna-i în noi / sărbătoare diurnă... / Te grăbește, frumosa, înflorește acum, o țirle plăcere / / fum vom fi, frunze în vînt / / legănare eternă...” („Elegie”). Totuși cel mai extrem-doctrinar volum al poetului rămîne *Pașarea de cenușă* (1986), cu un cliché intitulat „Turnul de fildeș sau o definire a frumuseții și a creatorului poetic”, gîndul „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident, se vorbește despre condiția poeziei, despre descendența reflexivă a ei dintr-un *Verbe Căruț*, despre „gîndul” și „Critică”, de fapt un „banchet”, de data aceasta în perechea *Poei-Critic*, înlocuind cuplul îndrăgostiților („la margine de timp”. Evident

POSTA REDACTIEI

TOPOR VASILE, Vaslui (25 ani) : Abia acum citesc cele 14 texte trimise prin decembrie. Publicăm alături de acestea, fără comentarii, Așteptăm un nou grupaj.

CORNELIU VASILE, Căneasa : Formula pentru care ai optat prezintă destule riscuri (în special pe acela al discursivității); prefer textele ceva mai dense (Livrescă și Impresionism). Oricum, mesajul m-a bucurat, vă așteptăm atât cu versuri cit și cu proză (conform „cărții de vizită”, ați depășit cadrul Poștei redacției).

IOAN CRISTIAN, Medias : Texte corecte din toate punctele de vedere, dar prea măsurate, neutre, inexpressive. Mai convingătoare pare a fi Iubirea de țară (finalul, explicativ și inutil, l-am eliminat). „Căiva copaci și o pasăre fără somn / un împede învece rădăcină / prin rădăcinile terribile / și cîntecul îndepărtat de noaptea / al greierilor. / Cade lumina pe dealuri / și nici un cuvînt / nici o boare / numai pămîntul somnului / odihnind aceiași părinți” (ca vers pînă la urmă ar fi fost mai bine „numai somnul bun al pămîntului”).

DANIELA SIMIONESCU, București : Pentru Cănelul trecuți pe la redacție, cu un telefon prealabil (M. Ungheanu). În rest, cîntecul de a vă fi „descoperit” și debutat revine lui Ion Lotreanu și Ion Gheorghe, vom publica așadar separat. Felicitări!

GH. TICUȚĂ, BERCEA, Argeș : Autorul unui volum de versuri tipărit (fie și în „Litera”) n-are voie să scrie „dumec-aș” (corect : ducem-mă). Multe prețiozități („se întîlnim / în zăbateră de acvilă / a privirii / peste-a înemărginiri purpurii”, „Prelung, cîntecul cocoiului / înfipit în corul de aur al simfoniului”, „trupul meu / privit printr-un benoțel (?) invers întors (chiar așa ? și „invers”) și „înțors”) — n.n. / undule” s.a.m.d.) Chiar și Reportaj cu țărani începe în același stil („Poveștea / nu-și are în efemer inopertul”, pentru a continua însă bine (mai puțin „undule” în contextul de harpe / al scrii) — artificial, deși sugestiv, aruncînd un aer de inautenticitate asupra tabloului) : „Din mijloc aplecat / peste

glie / semne de întrebare / în continuă dezordine, / în lungul și latul bărgănelor, / pină-n tirziu / cînd unduind în concertul de harpe / al scrii / lanurile-i mină spre sat / aslindu-și ea pe-a sălbă de dropli”. Un alt artificiu poetic noabil : „luna / călînd / ca-ntr-un teatru de umbre, / tristetea finitii ce-și cupăne cîntura” (în Cossai); s-ar putea ca aceasta să fie marca dvs. personală, considerarea manieristă, chiar „gongorică” a temelor tratate pînă acum în general în scris „sincron”. Dealtfel, iați acum în altă poezie și explicați : „Eufemismele” un scut / în dorul cărui mă sufoca / sentimentele neajunse-cuvînt, / unde să-și moaie penele / ca-ntr-o călîmară ce dă-n clocoț / cînd pasărea poemului încă e tristă / pe-ouă din care lumina zborului / mă va-nvălui / totuși într-un tirziu”. Pe dv. vă „sufoca sentimentele”, pe noi acest interminabil lanț de figuri — nu vă dați seama că de lungă e fraza și cum împiedică ea respirația ? În particular, nu sint de acord că „Ariadna nu mai există”, nici că labirintul ar fi o fatalitate.

LUPU ODETA-MARIA, Cluj-Napoca (19 ani) : Iați un Cîntec : „Să întîzni mina pînă la soare / Și soarele va îngheța. / Să întîzni mina pînă la lună / Și luna va erupe virtos. / Să cînti cu degetele pe stiele / Și ele se vor îneca lent” etc. Ce-aveți cu bistecul corpurii cerești ? V-ați întîrnat — oare de unde și de ce asemenea dorințe — și altele, ca de pildă „Pe-o cerșă mă chinulesc să caut / Pisici tăiate, fără urme”, ori deflurarea din La noaptea va furi orășul : „Luminile s-au stins în zare / Și totul pare liniștit, / Ait de surtă e-o chemare / care de ani a amuțit. / Azi, noaptea e de ciocolată / Ori poate vinul s-a-născit / Și oarbă geme lumina toată ; / Seninul — verde, tăvălit, / La noaptea / va muri orășul / Orbielile îi vor plezni / Iar beznă luată cu fărășul / Va tăinau ce va veni” ? Dacă vă hotărîți să „întîndeti” mină”, comunicați-ne și nouă ce se consideră a fi poezie alegeți ce vi se pare mai bun, pentru că talent aveți dar e ca un șuvoi care duce cu el de toate, inclusiv ce nu trebuie. Pentru încurajare reproducem Doi inși : „Unul a făcut cu mina linii prin zare murdăritul zarea celuilui, apoi și-a bătuț palmele începînd să ridă multumit. / Celălalt a încercat să zică ceva, zarea avea unel găuri și îl trebuia să-și schimbe poziția mereu pentru a vedea în resturi de zare. / Primul i-a molotolit zarea și i-a băgat-o sub braț.”

Cum vedeți, m-am conformtat. **GEORGE V. SEVERIN**, București : Adresați-vă revistei URZICA.

Ca un călcîi dezgolit. Se auzi : Florile scuturîndu-se pe un peron, Vinul de sud.

Încerc să-mi cînt cîntecul Și trec Printre aceste frunzișuri luminate, Aceste zile. În floarea april sinuoase femei / În traversarea viața, făcînd cerul Să se rupă de pămînt / Ca lumina de sunet. Fiecare dragoste s-a făcut diamant, Fiecare umilință un fruct — / Aș putea să mă pierd / De nu mi-ar rămîne umbra / Rușinată de golicine.

Păsări tale toamna / Fișind prin lumina rece

IOȘIF BERARU, Cluj-Napoca : Încă vreo 35 (!) de plăcuti conținînd cîteva sute de notații a — probabil — aproape tot ce vă trece prin minte. Am avut maozohismul crîncen de a le citi integral, ceea ce promit să nu se mai repete. Pentru că altfel riscăm să recomandăm cititorilor titluri ca Zilnicul zi, Zimbibii și Zimbibii etc., ori să-l virim cu de-a sila în mormîta Reverberării dv. Nu m-am uscat / bine de un tremur / și-n alt tremur / luncat mă cutremur / de cel pleacă... Faptul că în răspunsurile precedente v-am menajat nu vă îndreptățeste la atari abuzuri, cu atît mai mult cu cît nu se zărește vreun semn de evoluție ; dimpotrivă.

ADRIAN MĂNOLĂCHE, București : Versuri caracteristice : „Gem trist (ăceri)”, „Mi-am vopsit ochii verzi... în negru / Și i-am întors către mine”, „Din oase de strămoși crește zite noi / Și zbor de pasare pe strune (...) Din oase de strămoși rodese prietenii” (?!!). „Noaptea-n stielă” e ezura — care ne aparține — n.n. / cu colți de rai / uitată de lume. „Acolo-n Haway (în fond, de ce nu? — id.), „Dacă îți vei răvăși organele / în picloare de anotimp nerodit” (?). „Doar atunci vei putea merge cu fruntea sus / în fața soarelui” (straniu sloganism). Mai sint și altele de același tip — chiar și mai și, incit am prefera să vă citim „careurile” din Rebus.

Gabriela Negreanu

E. M. CIORAN

Confesiune în... raccourci

Eu nu pot să scriu decît într-o stare explozivă, de infrigurare și crispare, într-o uluire transformată în frenesie, într-un climat de răfăială sau de invective care să înlocuiească palmele și loviturile. Aceasta începe de obicei astfel : mai întîi, o ușoară tremurare care devine din ce în ce mai puternică, ca după o insultă primită fără să răspunzi. Expresia merită replică tardivă, dar atunci agresivitatea diferă : scriu pentru că n-am realizat acțiunea, pentru a evita o criză. Expresia este o ușurare, o revansă indicată a celui care nu poate să digere o rușine și care se revoltă, în cuvînt, împotriva semenilor și a sa. Indignarea nu este o atitudine morală ci literară, ea este însăși resortul inspirat.

Și întîlnește-o ? Ea este în mod precis opusul. Întîlnește-o din nou, în război, toate clarurile, este sabotorul care nu diminuează și nu paralizează, care pînă la urmă nu devine înțeles pentru a-l calma și a-l compromite, pentru a-l dezonora.

Inspirația ? Un dezchilibrul brusc, voluptatea fără nume de-a te afirma sau de-a te distruge. Eu n-am scris un singur rând la temperatura mea normală. Și totuși, de-a lungul aitor ani m-am considerat singurul individ scutit de vicii. Acest orgoliu mi-a fost benefic : mi-a permis să scriu. Am încetat, practic, să mai scriu din momentul în care delirul meu stinghinos a devenit victima unei modestități pernicioase, năstă pentru această febrilitate care emane înțuții și adevăruri.

Eu nu pot să produc decît dacă, simțul ridicolului dispănuindu-mi dintr-o dată, consider înțelesul și simțul. A scrie este o provocare, o privire feroc asupra a realității care ne plasează într-o lume de-aiași și peste ceea ce se pare a fi. A-l cînta pe Dumnezeu chiar a-l depăși prin unica virtute a limbajului — aceasta este fapta scriitorului, specimen ambiguu, zbuciumat și înfătușat care, ieșit din condiția sa, devine purtat de un terțiu superb, mereu deconcentrat, unidic odios. Nimic mai mizerabil decît cuvîntul ! Și totuși numai prin el te ridici la senzația de fericire, la o înălțare ultimă, unde ești complet singur, fără căl mai mic sentiment de agresivitate. Supremul atins prin înlocuirea prin înșuși simbolul fragilității ! Se poate atinge, de fapt, de asemenea, și prin ironie, cu condiția ca aceasta, împingînd la limită opera sa de demolare, să dea invers fiorii dumnezeiești. Cuvintele ca agenți ai unui extaz răsturnat. Tot ceea ce este veritabil în sine line de paradisi și de inferni, și ceea ce dărează că pe primul nu putem decât să-l înțelegem, în timp ce pe al doilea avem senza să-l percepem, ba, mai mult, cum scriitorul deține privilegiul exclusiv, putem să ne debarasăm de pericolele lui. Fără facultatea de a scrie, mă întreb ce-aș fi devenit. Scriu înseamnă să scăpa de rețușări și răzburări, înseamnă a-ți vomita secretele. Scriitorul este un viciat care își folosește ficțiunile, ce sint cuvinte, pentru a se vindica.

De cite turburări, de cite aceste sinistre n-am scăpat prin aceste remedii insuficiente. Scriul este un viciu de care te poți pictici. De fapt eu scriu din ce în ce mai puțin și voi termina prin a nu mai scrie deloc, pentru că nu mai găsesc nici cel mai mic farmec acestui lucru ce alți și cu mine insumi.

Cînd abordezi un subiect, oricare ar fi el, simți un sentiment de plutindine însoțit de un ce aragant. Și mai straniu încă, simți acea senzația de superioritate cînd evoci o figură pe care o admiri. În mijlocul unei fraze, cu ce ușurintă te crezi cîntor lumii ! Scriul și venerația nu merg împreună : vrei sau nu vrei, a vorbi despre Dumnezeu, înseamnă a-l privi de sus.

Scriul este revanșă și răspunsul omului la Creația Închisă. (Din Exercices D'admiration, „Gallimard”, Paris, 1966)

George Alboiu

**In românește de
Dorel Filipescu**

REMEMORĂRI

Delicată reverență

mi-l imaginez vag deși am zeci de desene reprezentînd profilul Domniei Sale. Abstras, atent, picticiat, notoriu, circumspict, fin...

Ce măreție de cert siguratic. Existența lui sfîșează expectativa noastră și ne bucură. Anii pe care li poartă sint ușori.

E de vîrstă cu mama. Și mama mea e tînră. Atît de tînră încît mă suportă încă. Și Dînsul se numește Corneliu Baba și, după cum ne informează dicționarele de specialitate din lume, e născut la Craiova.

Există, în realitate, acest personaj fantomatic și trist ?

Amărăciunea veacului pe care l-a străbătut ca un școlar miop și fără certificate doveditoare l-o fi asimilat pe deplin ? Nu știu. Nu voi ști niciodată...

Corneliu Baba trăiește printre noi bucurîndu-se cu uitarea umbrelor (întind țărani ocrotiți de salcîmi, pe chiar doamna țăranelui ocrotiți de salcîm, și pe noi toți, cealaltă, zgîndu-ne la frumusețea și liniștea ce transpare din scurta lor odihnă.

Nu l-am văzut niciodată și e mai bine așa. Nu l-am văzut niciodată și, dacă l-aș fi văzut, în repede încheia clipa, l-aș fi sărutat mina cu ajutorul căreia, și nu numai prin ea, reînvie în noi umilința privitorilor.

Cred că e înalt, ușor abstras, ochelarișt, ușor ultimul, ușor mahmur, ușor picticiat, ușor cerb, ușor învidiat. Ce mai contează ?

Am auzit că ține un jurnal. Să fie Jurnalul mai interesant decît maestrul ? Nu știu. Nu l-am văzut niciodată. Atura sa acoperind teritorii de culoare și lumină a desprînzărat multe miriști rămase în amintirea picturii. A picturii noastre, de la noi, și de azi.

Prietenul meu, poetul Gheorghe Tomozei, spunea despre dînsul, acum cîteva nopți, că reprezintă refuzul morții și însingurării noastre.

Corneliu Baba pictează în culori îngropate sau desgropate din fum și uitare, desenează țărani vizibili și îi reține îndrăgostiți și triști sub salcîmi, mai desenează înșeri negri și ne umilește cu calmul aburului său inexplicabil.

Nu l-am văzut niciodată. Nu am nici un desen de-al Domniei Sale.

Decît un album, o amintire fotografică, un regret, un suspin.

Acum, cînd subțirimea celor născuți odată cu mama devine mai diafană, și cînd noi trebuie să înțelegem că pictura română s-a făcut și pe temelii de recludivitate acceptată, și cînd maes-

trul se răsfăță înaintea mea, permiteți-mi să mi-l imaginez.

Înalt, cloritic, absent, magnific, conciliant, neutru, neînțeles, simplu, urit de mulți, răpus de singurătate, umbria prin cuticioia de așteptierului și se miră cum de mai înfloresc pomii.

Știu că o să-mi fac mulți dușmani. Știu că o droaie de pictori desenează cu stînga și semînd cu dreapta mă vor injura de mama focului oriplită de aceste speculații...

Fie ! Dați-mi un singur desen semnat Baba (o înedită de Bacovia) și în rest... la război ca la război. Dar Jurnalul ? Micul sau marele său Jurnal lăsat celor ce vin e oare destul de explicînd pentru a înțelege cine a fost Corneliu Baba ? De fapt, cine este ?

Stimate maestre, în uitarea acestei noți as-cunsă de Măcedoișci sub arpa unei privilegiorii surde, vă rog, lăsați-mi testamentar, una din paletele Dv. s-o folosesc în loc de perină. Voi ști să mă prefac că dorm cu ceafa ostentiv pe suprafața ei ca un veritabil nepot sau fiu de țărău care, în salcîm uitat în cîmp de harnicii tăietori. Fie !

Ait în noaptea care nu mai trece și se adaugă ziele de ieri. Ascult cum plînge privilegioroarea. Avem un Corneliu Baba.

Cum aș fi dorit să-l cunosc pe Argeșul...

Mircea Micu

P.S. Titlu dat de prietenul meu Ștefan Mihăilescu.

CUMPĂNĂ

Așchii

Oamenii și cuvîntele. Fumul de țigară scumpă dar și ieftină ghilotează aerul de deasupra capetelor. Sur candelabru, și lucrează în diversele pieturi, lucrează bine, lucrează încet și răbător, inefabili și hotărîți ca tot ce este imitabil.

Si căteful cel sprinten, cu părul scurt, neutru și lucios se invită inteligent în jurul stăpînului său. Zeze, de la altă masă, urmărește, cu invensurarea și tandreie, traectoria micului patruped. Si-a terminat portia și acum utilizează un servetel de reșed. Cu gesturi experte. A avut în locuță și un os modest pe care l-a înghitit din neabgare de seamă. Uitate incidentul, mai ales că citise mai înainte un articol dintr-o revistă de specialitate despre rolul impurității în procesele intime ale materiei. Dacă mai avea oscarul, ar fi putut atrage atenția cătefului de rasă (?). Zeze suferă vizibil. (Da, Zeze era fainos pentru grija cu care împacheta oase în servetele. Colegii îl cunoșteau patima, se artau a fi de acord cu ea și îl înfășurau în hîrte toate de reșed. Cu gesturi de mincare. Temutul Zeze cîntecuse mai îndepărtat pe Verva Strapontina și datorită înclinării lui către raze cîntecuse. Se întîmplase, cu cîteva luni de zile în urmă, în periculoasa lună a zeului Marte, să mîncească la aceeași masă cu Verva. Verva era destul de trectuță, dar știa să fie tăcută și distanță. Suferea de război sau de altceva, dar ținea împoant și nu reusea niciodată să termine felul doi. Observînd vocația, îngrijorată a lui Zeze, avea grijă, chiar dacă șosea mai devreme la masă, să-i păstreze oase. Din afecțiune pentru afecțiunea lui Zeze, cantitatea rămasă în farfurie Vervei aporeea discret și acest fapt nu putea să-i scape atențiului Zeze). Acum un an și ceva, pe la orele zece seara, în dreptul celor șapte etajuri, ne sună, mie și lui Hauben : „Vreau să vă arăt un cap frumos, voi nu știți, mă, ce înseamnă un

cap frumos. Veniți cu mine să-l vedeți, vă invit. Am colit două, trei străzi. Zeze s-a oprit în fata unei vile oarecare. A pipăit gardul : „Aici era, aici trebuie să fie”. Un cîine lup, corcitură, s-a nălmîst și a început să mirie. Zeze a intrat în vorbă cu el. Cîinele s-a repezit în fața de-a lungul gardului mirînd și mai sălbatic, fără să latre. „Unde-i spîrtura, Zeze ?”. „P-aici trebuie să fie. P-aici trebuie să fie !” declamă Zeze. Am studiat cu răbdare, în miriturile cînelului, fiecare pas al gardului, de sus pînă jos. Avea propoziție de cîntac și plasă grosă de sîrmă cu ochiuri romboidale. Latura rombului părea să fie de cel mult cîinci centimetri. Gardul era intact. Nu putea fi detectată nici arăzura unei proaspete reparatîi. Pleșă nu avea defecte. „Unde-l cap frumos, Zeze ?”. Era ceva lumină de la un bec mediocru proăbit pe un stîlp. Zeze era dezamăgit și dezumflat. Părea brusc mai puțin gras : „Chiar azi cînd am venit de la serviciu, l-am salutat pe cap frumos. Aici era. Nu știu ce s-o fi întîmplat”. „Lasă, Zeze, spectacolul s-a terminat, hai să mergem !”

Dună cîntec și cîntec, nimerindu-ne la aceeași masă și cu Hauben am comentat întîmplată din seara respectivă. Zeze a început să ridă vîbrînd tot, ca un cărbănuș sau ca orice alt gîndac surprins sub o frunză de stieluet unei raze soare : „Nu era strada, nu era strada, v-am spus în altă noapte, ha, ha, ha, hi, hi, ce eram prost ? hi, hi, hi, zi si tu, Hauben, că tu esti mai important !”. „Esti infantil !” îi spuse, calm, Hauben. L-am privit mai atent pe temutul Zeze. I-am privit, de rînd, fruntea, urechile, nasul, ochii și l-am proiectat după grîlăuț cîntat în seara cu rînd. Mincasem o tocnăță tradițională și Zeze era fascinat de un os modest dar boxat în zărcitură, rămas în farfurie mea. Hauben mîncase ceva mai devreme.

George Alboiu

de cîncipreze pași și adîncă de cînci, plină cu lemne. Deasupra groapei era un acoperis înalt, de rogojină, învelite cu mătase albă, și, în jur, împresur, perșii din cesarțurii albe de în. Lăzile de bețe de bambus, perșii fiind orientați exact spre răsărit, nord, apăs și sud, iar în mijlocul fiecăruia era o poartă mică de lemn.

— Porțile sint pentru suflet. Anjin-san, să treacă printru ele, în zborul lor către cer, îi spuse Sefiriko la Hakone.

— Hai să întotăm, sau să vorbim despre alte lucruri. Lucruri fericite.

— Da, bineînțeles, dar mai întii, te rog, pot să termin, pentru că acesta este un lucru foarte important pentru noi, așa că ar trebui să aflu despre ele. Anjin-san, nehi ? Te rog.

— Bine. Dar de ce aveți patru porți ? De ce nu doar una ?

Sufletul trebuie să poată alege. Asta este înțelesul. O năstare foarte înțeleptă. ?

— Ti-am spus astăzi ce te tubesc ? Îi zise ea. Noi sintem un popor foarte înțelept, lășind ca sufletul să alege. Mai toate sufletele aleg poarta de sud, Anjin-san. Aceasta este cea mai importantă, acolo sint mese cu smochine uscate, rodii proaspete și alie fructe, rîdici și alte gume mănunchiuri de orez, dacă e anotimpul lui. Și întotdeauna un bol cu orez proaspăt preparat, Anjin-san, asta e foarte important. Știi, poate că sufletul vrea să mîncească înainte de a pleca.

— Pentru mine s-a pînă un fazaș fript satu... — Imi pare rău, carne nu se pune deloc, nici măcar peste. Noi sintem foarte serioși în legătură cu asta, Anjin-san. Pe masă mai e și un mic vas cu cărbuni care ard frumos și peste ei se pun uleiuri și mirodenii, ca totul să miroasă plăcut.

Blackthorne simți cum i se umplu ochii de lacrimi.

— Eu vreau cu funeraliile mele să fie în zori. Îi spuse ea, rămînd tot timpul atât de serină. Zorii îmi plac cel mai mult. Și, dacă s-ar putea, să fie toamnă.

Sărmana mea dragă, gîndi el. Tu ai știut în tot acest răsîmț că n-o să mai fie nici o toamnă.

Lectica lui se oprî în rîndul din față, la loc de cîntec, nu departe de centru, iar el era destul de aproape ca să vadă picăturile de pe fruntea stropite cu apă. Totul era acolo, așa cum spusese ea. De jur împrejur se aflau sute de palanchine, piața fiind ticsită de o mie de samurai cu doamnele lor. În picloare, totii tăcuți și nemigăciți. Îl recunoscu pe Ishido și, alături, pe Ochiai. Nimeni nu se uita la el. Stăteau deștept și fericiți. Lecții și priveau fix la perșii albi în jur, care foseau în adierea ușoară a brizei. Kiyama era de cealaltă parte a Ochiai, Zataki în apropiere, cu Ito. Era și lectica închisă a lui Onoshi. Toți aveau corpuri de gardă. Samuraii lui Kiyama purtau crucifiguri. Si și lui Onoshi.

Blackthorne se uită în jur, căutîndu-l pe Yabu, dar nu-l află niciieri, nu se zărea nici un samurai în maro, nici o față prietenoasă. Kiyama îl privea împietrit și, cînd văzu cătătura din ochii lui, fu fericit pentru gîrziile sale. Oricum, el se înclină ușor. Dar privirea lui Kiyama nu se clintî, nici nu-l răspunde la salut. După o clipă, Kiyama își desprînsese ochii de pe el și Blackthorne respiră mai ușurat.

Sunetele tobelor, clopotelor, metalului lovit de metal sfîșiau aerul. Discordant. Sfrîdelitor. Toate privirile se îndreptară spre palanchinul principal, cu acoperis, purtat de opt proști shinto, în care stătea un preot înalt ce semăna un Buddha sculptat. Alți preoți băteau tobe

SFÎRȘITUL LUI MARIKO

Promisiunea lui Ishido de a o lăsa pe Mariko să plece din castel împreună cu doamnele lui Toranaga a fost încheiată în nota de reșed. În nota de reșed, în care erau încheiate condițiile dinților ninja, cel mai detestați din împărăție, se a captura pe Mariko.

Datoriă preceperii și curajului lui Blackthorne capturarea nu izbutise, dar Mariko moare în timpul atacului.

ineînțeles, doamnă Maeda. De ce am să-l înțeleg pe cineva împotriva voinței lui ? Ce sintem noi, tenenici ? Bineînțeles că nu ! Dacă ospitalitatea moștenitorului vă ofensează atît de mult încît doriți să plecați, atunci plecați, dar nu văd cum aveți de gînd să călătoriți patru sute de ri spre casă și alie patru sute inapoi.

— Vă rog să-mi să-mi scuzați... ospitalitatea moștenitorului nu e o ofenă.

Ishido o întrepruse cu răceală :

— Dacă doriți să plecați, faceți, pe cale normală, o cerere de permis. O să dăreze o zi sau două așa ceva, dar ne vom îngriji ca să pornim în siguranță la drum. Se adresă către celelalte femei : Poate să facă cerere orice doamnă, orice samurai. Am spus mai-nainte, e o prostie să plecați pentru saptesprezece zile, e jignitor să luați în deridere ospitalitatea moștenitorului, ospitalitatea doamnei Ochiai și ospitalitatea regentilor... — Își întoarse privirea necruțătoare spre Mariko — sau să-l presăși cu amintirilor de seppuku, pe care o doamnă ar trebui să-l facă într-un loc retras și nu ca un spectacol public, plin de trufie. Neh ? Eu nu caut moartea femeilor, ci doar a dușmanilor moștenitorului, dar, dacă femeile sint dușmani pe față, atunci am să scup curînd și pe cadavrele lor.

Ishido se întoarse pe călcîie, strîngîndu și un ordin către samuraii în gri și plecă. Imediat căpitanii repetară ordinul și toți samuraii în gri începură să se înclonosească în plecare de la poartă la excepția cîtorva, rămași în chip simbolic, în cîntea samuraiilor în maro.

— Doamnă, spuse Yabu răgușit, ștergîndu-și iar palmele umede și cu un gust amar de vomă în gura din cauza neîmplînirii. Doamnă, acum s-a terminat. Ați... ați cliștigat. Ați cliștigat.

— Da... da, spuse ea.

Miinile-i fără vlagă cătău legăturile snuru-lui alb. Chimmoko înaintă, desfăcu nodurile și luă pătura albă, apoi părăsi pătăruț de purpură. Toată lumea o privea pe Mariko, așteptînd să vadă dacă poate să plece.

Mariko încercă să se ridice în picloare. Nu izbuti. Încercă a doua oară. Din nou nu reuși.

Sub un impuls, Kiri se mișcă s-o ajute, dar Yabu clătînd din cap și spuse :

— Nu, e privilegiul ei.

Kiri se așeză la loc abia respirînd.

Lîngă poartă, Blackthorne era încă tulburat de bucuria-l fără margini pentru izbînda ei și-și aminti cum și propria lui voință se încordase la lîngă în noaptea aceea, cînd fusese la un pas de seppuku, cînd trebuia să se ridice în picloare ca un bărbat, să meargă spre casa ca

CONFABULE

Arta veche europeană a un bătrîn care cîntecă o încoșoșată și sfîșiată carte o femeie cu umbrelă verde deasupra capului

priveste de sub lună un copil slab și transparent cu un măr alături rîde

o pădure de mîini întînse o palmele răsturnate spre cer frunze care cîntă toamna și umbra ta prelungea mai frumoasă decît oricînd acoperindu-mă.

Julian Neacșu

CULTURA ROMANEASCA IN LUME

Medalie de aur pentru România

afiat la a opta ediție, concursul internațional de limbă latină „Certamen Ciceronianum”...

Italiene, Francesco Cossiga, avind în comitetul de onoare pe Giulio Andreotti...

Premiul I și medalie de aur: Maria Zanchelli (Italia) Premiul II și medalie de aur: Barbu Popescu (România)

Au fost următorii în ordine de: Cristiano da Marco (Italia), Anna Maciejewska (Polonia), Nana Leiser (RF Germania), Marco Maffei (Italia), Giuseppe Gambino (Italia), Elena Gobbo (Italia) și Palos Csaba (Italia).

A doua mențiune de onoare a fost acordată lui Dar Ungureanu, elev român din Timișoara.

De reținut că istoricului premiului întâi la „Certamen Ciceronianum” a fost câștigat de italian.

Aflată la a doua sa participare la acest concurs de prestigiu european, delegația română a obținut prin elevul Barbu Popescu (clasa XI)...

Președintele concursului au fost obținute deșigur peșter-o muzică sustinută, prin inteligență și curaj. Acesta țineră merita felicitărilor noastre pentru școlul în care au luptat într-o companie de elită a tinerilor latinisti europeni...

Veneția la ea acasă

literatura română și în conștiința culturală românească Veneția a intrat prin celebrul sonet al lui Eminescu...

Veneția aparține literaturii române și prin Camil Petrescu, dar mai ales prin marea dramă...

Mitul venețian în zilele noastre curioșii obștești creștinii Occidentului, Veneția a devenit obiect de lamentații...

Cum arată Veneția azi? Care este realitatea văzută la ea acasă, netransfigurată de melancolia romantică...

Căteva din Traian Filip Subconștientul Veneției în versiune italiană îl subconștient din Veneția...

Dar cartea lui Traian Filip este în primul rând roman, un roman scris cu o măiestrie, o siguranță a mijloacelor aluzivă la deplina măsură...

UN POET AL NELINIȘTILOR UMANE

Poezia lui Lăcezar Elenkov, unul dintre cei mai cunoscuți poeți bulgari contemporani, încearcă să ia în stăruință...

să găsim echivalentele cele mai potrivite de talmăcire românească, pentru poezia asură...

Zăpada și soarele se întâlnesc disperat

pe cerul neagrășorului — acolo parca răși și bucle de apă pentru zăua sau biserică...

Grijă

Mă ține în zăua domolăzilor — scurta marce — în vențuri deșure învenții sau deșure lumii...

LĂCEZAR ELENKOV

Intimplare

Compartimentele trenului. Ritm turbat. O umbră făcută se alătură de mine în coridor...

ce tot mai des vorbește-n somnul meu. Prietenul meu, ael ce tot mai închi e prezent între oameni...

Un poet tânăr

Compartimentele trenului. Ritm turbat. O umbră făcută se alătură de mine în coridor...

ce tot mai des vorbește-n somnul meu. Prietenul meu, ael ce tot mai închi e prezent între oameni...

Fereastră

Prietenul meu, ael ce tot mai rar mă sună la telefon...

ce tot mai des vorbește-n somnul meu. Prietenul meu, ael ce tot mai închi e prezent între oameni...

REVISTA STRĂINĂ

REGIZORUL VESTGERMAN F. FLEISCHMAN TURNEAZĂ ÎN PREZENT în studiourile A. Dovjenco din Kiev adaptarea romanului „E greu să îți zici”...

de personalități autorealizate ale secolului „Jurnal”. Toți cei 30 poeți au acceptat propunerea...

Țărm

De acum înainte... prin zilele noastre, prin pusti, prin văzduh amar și prin apă neîmblânzită...

Zugrav

Acum, în noaptea, cineva își seamănă piină la capăt tot sufletul lui frumos...

Mormintul poetului

Cunoaștere, atințere și dizenie care se zbate. Din pământ va încelei inspirația...

Șarm

De acum înainte... Fără tine va începe lăcărul pestilor...

Șarm

De acum înainte... Fără tine va începe lăcărul pestilor...

SPORT

Trecem în vară

S e tulbură cu veniri de primăvară norii. Trecem pe sub jugul soarelui și al creșterii în iunie. Vom fi, vreme de trei luni, dărâțiții mării, fantasmelor...

Redactor șef: Nicolae Dan Frunțelată Mihai Ungheanu (redactor șef adjunct), A. I. Zăinescu (secretar responsabil de redacție)

Redacția: București, Piața Ștefănești nr. 1, tel. 17 32 09 ADMINISTRAȚIA: Calea Victoriei nr. 115, tel. 50 74 96

Tiparul executat la: COMBINATA POLIGRAFICĂ CASA ȘTEFĂNEȘTI

Tiparul executat la: COMBINATA POLIGRAFICĂ CASA ȘTEFĂNEȘTI

Redacția: București, Piața Ștefănești nr. 1, tel. 17 32 09

ADMINISTRAȚIA: Calea Victoriei nr. 115, tel. 50 74 96

Tiparul executat la: COMBINATA POLIGRAFICĂ CASA ȘTEFĂNEȘTI

Tiparul executat la: COMBINATA POLIGRAFICĂ CASA ȘTEFĂNEȘTI